Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

اهداء

خوا د بزگر ته

د شاعر پسرلی

د

محمد جان (فنا)

PROPERTY OF ACKU 6185

دوهم اثر

مهتمم : قاسم «سوزان»
دچاپ شمیر : ۵۰۰
دچاپ نیټه : وری ۱۳۴۰

فهرست

شمیر	شعر	مخ
١	پیل	١
٢	عشق	١
٣	کائنات	٢
٤	دتالندې‌کوکار	٤
٥	دپسرلی ناوې	٤
٦	بربښنا	٧
٧	دتوتکی شور	٨
٨	نیالګی	٩
٩	دوربځ ژړا	١٠
١٠	څاڅکی	١١
١١	دبوډی‌ټال	١٢
١٢	دشپونکی شپېلۍ	١٣
١٣	دشفق‌سره‌خبرې	١٤
١٤	مېږی څه وایي	١٥
١٥	د هېواد پسرلی	١٦
١٦	اې‌پغمانه	١٩
١٧	بڼ	٢١
١٨	سرو	٢٣
١٩	چمن وایی	٢٣
٢٠	دسحرنسیم‌ته	٢٣
٢١	غوټۍ	٢٥
٢٢	اغزی	٢٦
٢٣	ګل	٢٧
٢٤	دپسرلی ګل	٢٨
٢٥	دبلبل نغمه	٣٠
٢٦	دفوارې ساز	٣٠

شمیر	شعر	مخ
٢٧	باد	٣١
٢٨	دتوتی سندرې	٣٢
٢٩	څانګه	٣٢
٣٠	دحباب خندا	٣٣
٣١	شنه پاڼه	٣٤
٣٢	دسیند‌دڅپو نغمې	٣٥
٣٣	زېړی ګلونه	٣٥
٣٤	خوږ انار	٣٦
٣٥	مڼې ته	٣٧
٣٦	سپین‌زر	٣٨
٣٧	کیمیا بوټی	٣٩
٣٨	دغنمو وږی	٤٠
٣٩	دمچمچۍ ناره	٤١
٤٠	چینه	٤٢
٤١	منګی	٤[illegible]
٤٢	طبی نباتات	٤٤
٤٣	چرس	٤٤
٤٤	یووزی‌انګوریم	٤٥
٤٥	دام‌اودانه	٤٦
٤٦	بندی‌کوتره	٤٧
٤٧	داوریازمزمه	٤٧
٤٨	واهم یوخیال	٤٨
٤٩	مېوه	٤٩
٥٠	دپښتونخواغرونه	٤٩
٥١	خاوره	٥١
٥٢	تیږه	٥١

شمیر	شعر	مخ
٥٣	کوچی	٥٢
٥٤	آسمانی‌پېغله	٥٣
٥٥	اوربشي	٥٥
٥٦	سپین‌زیری‌مالیار	٥٦
٥٧	دشکوفې‌جشن	٥٨
٥٨	دارغوان‌مشعل	٥٩
٥٩	دورېښموچنجی	٥٩
٦٠	دشبنم‌مرغلرې	٦٠
٦١	مرګ‌اوژوند	٦١
٦٢	دبزګرچیغه	٦٢
٦٣	خپشاوه	٦٢
٦٤	تمباکوڅه‌وایی	٦٣
٦٥	غاټول	٦٤
٦٦	قفس	٦٥
٦٧	زرکې‌ته	٦٦
٦٨	ګلچین‌شاعر	٦٧
٦٩	خزان	٦٧
٧٠	پای	٦٨

«الف»

بناغلی«مجروح» تقریظ

بناغلی فنا.

ستاداشعار ومجموعه‌چه ماته‌دې را کړې وه‌ماوکتله، اوځوشعرونه‌چه‌دې‌ماولیدل خدای‌شته‌ډېرمې‌خوښ‌شو اوډېرخوند یې راکړ .

ستاپه‌بعض شعرونوکښې شعری لطافت اوادبی قوت له‌ورایه ښکاری تاچه دشعرونو دپاره‌کومې موضوع گانې ټاکلی او‌کوم عنوانونه چه دې پیدا کړی دی داپخپله ستاپه‌ښه‌استعداد اوستاپه‌ښه‌قریحه دلالت‌کوی .

که‌ته خپل دادبی تکامل سیرته‌دوام‌ور کړی اوپه دې لارکښی ځوقدمه‌نور مخکښی لاړشې‌ ‌دپښتو په‌شاعری کښی به یو ښه پیاوړی شاعرداعلاموپه فهرست کښی زیات شې؛اودپښتوادب ښنگرکښی‌به‌یوبل ښه‌سپاهی‌پیداشی‌اوهغه‌به ته‌یې!

ته‌فنایې‌مگر ټاډه اوسه‌شعر به‌دې دایم باقی وی که‌خدای کول .

سیدشمس‌الدین «مجروح»

★★
★

د ښاغلی «الفت» تقریظ

دشاعرپسرلی دښاغلی فناصافی داشعارومجموعه ده چه په شاعرانه او ادبی رنګ کښې ئې د اجتماعی ژوند نـاوړه خـواوې له انتقاد لاندې نیولی دی دا اشعار دمضمون او موضوع په لحاظ دطبیعت لەمظاهرو او بشری فطرت سره ډیر ارتباط لری.

دغەځلمی شاعر یوازې له ګل اوبلبل سره کار نلری دوطن لەاغزوسره هم آشنا دی اودهیواد لەهرکانی بوټی سرەمینه او علاقەلری دده دځینو اشعارو عنوانونه کەدغنمو و ږی، ځانکه، شنه پانه تیبزه، خاوره ، اغزی‌منګی، چینه‌اوداسې نورد نورو پەاشعارو کښی دغومره نەمومو .

فنا پەدغسی موضوعاتو کښی ډیر ښه نکات اومطالب پیدا کړی‌دی‌اواشعار بې اصلاحی رنګ لری ، ژبه یې ساده او روانه ده اوپه شعری پیرایه کښی ځینی‌اجتماعی معایبوته‌ګوتەنیسی‌مثلاً دپسرلی ګل پەخبرو راولی‌اوداپرې‌وایی:

چه غوټی و م له نسیمه شرمېدمه ✿ په ښنو پاڼو کښی بلبل نه پټېدمه
دوږ مې په تخنولو په خندا شوم ✿ د بلبل خوږو نغمو سره آشنا شوم
. . . . ✿ . . . .
ګله ظلم ماله خپل بوټی جدا کړی ✿ پەبازارکښی‌مې‌پیسوباندې‌سوداکړی
لکه ښکلې ښکلې پېغلی چەخرڅیږم ✿ زما نسان نەیم لەننګەمړاوی کیږم

✿ ✿ ✿ ✿ ✿

همدا رنګه د تیبزې‌له سنګین عنوان لاندې چه ظاهراً شاعرانه عنوان نه معلومیږی خپل شعر پەشاعرانه رنګ داسې شروع کوی :

«دخو بانو دزړه تشبیه له ماسره کیږی ، دعدالت په تلەکښې دکم او زیات مقیاس او معیار زەیم ، زمرد لعل‌اویاقوت زما نومونه دی، طلا اولاجورد زما په غیبز کښی ځای لری ، د وطن دخپلواکی پەجګړه کښی د مجاهد ینو سنګرزەیم له مانه د عزم اوثبات کلك درس واخله، دهرې مانۍ‌او ودانۍ تهداب زه یم او ددنیالوړې مانۍ اوښکلې بنګلې‌په ماباندې‌ټینګې‌ولاړې‌دی»

له دغې لنډې تبصرې‌نەښائی د ښاغلی فنا دشعر رنګ او د و ل څه نه څه معلوم شوی‌وی، زەدغەاشعاردقدروړبولم اوپەښه سترګەورتەګورم.

«الفت» ګل پاچا ۳۸/۸/۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبناغلی«بېنوا»تقریظ

دفنا پسرلی مې وکوت ، خو دادهغه فناپسرلی نه دی چه پسرلی یې د بقا خزان وی، بلکه‌له‌دې پسرلی څخه پخپله دبقابوی پورته کیږی .

زه د فنا شاعرانه جذ باتو ته په درنه سترگه گورم، خصوصاً دده ساده او روان‌سبك دستایلو وړدی .

هیله ده چه‌دده داپسرلی به خزان ونه‌لری‌اوپرله‌پسې به رنگارنگ گلونه دده‌دطبع‌په‌بڼ کې‌په‌غوړیدووی ،چه‌د ذوق دخاوندانودماغونه‌معطر کړی، اوداهغه وخت کیدای‌شی چه دی په خپله دبنکلا په‌تماشوکی فناشی لکه چه‌پخپله‌وایی:

«فنا» شوی د بنکلا په تما شویم
ماجارکړی ستاله‌مخ‌نه‌دی‌هزار بڼ

۳۸/۷/۱۹ عبدالرؤف«بینوا»

د ښاغلي «رښتین» تقریظ

د شاعر د پسرلي له ننداري څخه مې پوره خوند واخیست، د دې پسرلي غوټۍ ړومبۍ په حمد او ثنا او بیا د عشق په ستاینه خو له پرانستې ده. په دې پسرلي کښې رنګکار نګ ګلونه غوړېدلي دلي او هر راز وزمې پکښې چلېدلي دي.

په دې ګلونو کښې یو خوږ بوی پروت دی؛ چه د هر چا زړونه پرې تازه کېږي

په دې پسرلي کښې په مزه مزه د بلبل نغمې، د توتیانو سندرې د سیند د څپو شور د شپونکي د شپېلۍ سوزناکې چیغې اور ېدل کېږي.

د دې پسرلي د سحر په نسیم مخ پټې غوټۍ غوړېږي، د دې پسرلي باد د خوارانو پیغامونه شته منو ته رسوي:

د خوارانو پیغامونه را سره دي ★ رسوم ئې د بډای عشرت سرای ته

غرض دا چه د شاعر په پسرلي کښې د ژوندانه ډېر رازونه او خوندونه شته دي.

لکه بوی چه د ګل په پاڼه کښې پټ دی د غسې فنا هم په خپلو اشعارو کښې ځان نغښتی دی خو د ده د روانې او نازولې نرمې طبعې پلوشې پکښې غلی غلی ځلېږي.

دا سې ښکاري چه فنا د زړه په فتوه شعر وایي او د زړه د خاوندانو د پاره یې وایي نو ځکه په زړه کښې لار پیدا کوي زه پوره هیله لرم چه دا ځلمی شاعر به نور هم د شعر پسرلی ښایسته کاندي او د شعر د باغ و بڼ ګلانو ته به نوره تازګي هم وبښي.

۳۸/۱۰/۱۳ صدیق الله «رښتین»

د شاعر پسرلی

یا نوی گل

لکه څرنګه چه په ناغوړېدلی غوټۍ کښې رنګ او بوی پټ دی همداسې په هر زړه کښې ډېرې نیمګړې آرزو ګانې او نیمه خوا ارمانونه شته .

او لکه څرنګه چه د وږمې په سحر د غوټۍ د مخ حجاب او پرده لکه د بناپېریانوپه قلمرو کښې د زړو طلسم په څېرمات او ېهرته‌شي، همداسې دالهام اومفکورې له‌مخې‌پرده‌لېرې‌کیږي‌اوشعر په ژبه دده‌آرزوګانومعما تفسیرېږي

د شاعر د زخمی زړه د داغونوپه ګلخانه کښې د ننه د آرزوګانو غوټۍ‌هم وده وکړه ، دا غوټۍ خو ځکه د مجهولو او مرموزو آرزو ګانو معما ده چه د یوه رنځور شاعر د درد مند اوغمناك ژوند خزان کښې د آه او ا وښکیو د نسیم په چلېد و د نوی ګل پشان غوړېدلی او د ځلمیتوب‌په تودو وینواو او ښکو اوبه شوې ده .

دا نوی‌ګل معنوی‌ګل ذی . د دې ګل‌بلبل شاعر، باغ د شاعرزړه‌اومالیار د شاعر پاکې آرزوګانې دی .

که څه هم‌داګل ظاهری رنګ وبوی ا و د صورت سنګا ر نلر ی خود سیرت ښکلا اوعطر پکښې شته .

د دې ګل تنکۍ‌پاڼه ظاهراً د ښکلو ناز کو بار خوګانو پشان رنګینه ده خو په باطن کښې د درد مند شاعر دزړه بڼ‌اود بېوزلوخوارانو دابترو‌څېرو او د یتیمانودڅپېړو ځپلومخونو هنداره ده .

داګل‌کله‌کله د شړشم دګلو پشان د بېوزلوتیارې خونې‌روڼې‌کوي یادشهیددقبر سر ته دلاله د څراغ په څېرسوزی .

او کله‌کله داګلان د جنتی‌شانتې هېواد دوچو میرواو دښتونود تورو خاورو په غېږ کښې ، د لاجورد دتك شین آسمان دلاندې د زمردو په شنو شنو چمنونو کښې د سرو زرو د زېړ وګلونو په رنګ یا د لعل او یا قوت دغا ټول پشان را شنه کېږي اودنا پوهی‌اوبېکاری او یا د بېوسیلګی په تورتم‌کښې زمونږد حیات په اوبو وده‌کوي .

هو! د دې نوی‌ګل معجزه خو داده چه که څه هم یو ګل دی خو ډېر رنګونه

لری، ددې گل درنګو نولیدل اویا اودبوی اوعطر دکیفیت اوماهیت کشفول او بویول ډېره باریکه نازولې قریحه اوحقیقی بصیرت غواړی اوکه نه ډېر ممکن دی چه داګل لکه د وچو میرو دمغیلان پشان سترګو ته دا غزی په څېر ودرېږی .

د دې معنوی ګل په هنداره کښې د شاعر د حقیقی هدف مقصد ا و مرا م څېره اود افکارو خیالونو ، اندېښنو او تصوراتو تصویرله ورایه معلومېږی پردې ګل باندې دپسرلی باران اوزلی، دخزان طوفانی بادونه اوډژمی دو اورو یخنی څه اغېزه نشي کولای .

څکه چه د دې معنوی ګل تازګی اوطراوت د ذوقونو د سمسورتیا ، د افکارو د طراوت او د دماغونو د تازګی پورې تړلی د ی .

یوائې ا و یوائې هغه وخت چه د زړو افکارو خزان پرې راشي او یاد مړاوو احساساتواومړوذوقونوساړه بادونه پرې ولګېږی نومړاوی اوبیاپاڼې پاڼې شی .

او دا هغه وخت د ی چه د شاعر د رنګینو ګلانو څینې ډك د اشعارو دیوان د زمانې دګلچین لاس ته ولوېږی ، پاڼې پاڼې وشکېږی اولکه زېړې وچې پاڼې د مړو ذوقونو دګلخن په انګارکښې وسوزېږی او لکه څرنګه چه د مادې او ژوند سرنوشت دی محو اوفنا شی .

هو! دا ګل درنځورې ځوانی او د دردمند ځلمیتوب د پسرلی اوشاعرانه ژوند یونوی ګل دی چه دپرېشانو افکارو په بڼ اودرنګینو خیالونو په ګلشن کښې غوړېدلی دی اوپه همدې یوګل د شاعر د تخیل دنیا پسرلی شوی دی .

هو! دا پسرلی د شاعر پسرلی دی ، او د شاعر پسرلی ځانته یوه عجیبه دنیا لری له دې کبله چه د شاعرانو د تخیل او تفکر ډول سره توپیرلری نو پسرلی هم هر شاعر ته په مخصوص رنګ ځان ورښیی او هر شاعر پسرلی ته د خپل ذوق اوقریحې په سترګه ګوری .

دیوه شاعر د عشق اومینې په دنیا کښې هم د حسن ګلشنونه ، د ښکلا چمنونه اودښایست ګلزارونه شته .

د سرو شونډو غوټې چه د خندا په نسیم و غوړېږی ، د تورو سترګو نرګس چه د بهار ری په خمار سره شی ، د جګو د نګونښتری قا متو نو د ناز رفتار چه قیا متونه او محشرونه را ولی د سپینې سینې په باغچه کښې چه انارګل نیسی ، په سورګلا لی مخ باندې چه د تور خط سبزه را خېږی ، د ناز نازبو چه د شاعر دماغ معطروی اومستوی ، د پیکی اوخال دام ودانه چه

زړونه ښکاروي‌دا ټول دحسن‌ا وښکلا په جهان کښې دشاعردعشق‌پسرلی‌تمثیلوی کله چه د مینې مستې پېغلې فرشتې په اوربل یا زلفو کښې زېړ گل و ټومبی نودمین شاعر د بخت اوطالع ستوری وځلېږی اود نا کامې مینې دبیلتانه په تورو شپو کښې یې ډیوه ولمګیږی اودمینې دا رڼا د ده پرسرد سرۆزرو خیالی تاج زدی .

خود بل شاعر په نظرکښې بیا د شاعر پسرلی‌د حسن اوښکلا دپسرلی نه‌هم ډېر لوړ او اوچت دی ، دا ځکه چه "حسن اوجمال خزان‌لری او شاعر نه غواړی چه د ده شعر دې هم خزان‌ولری .

د ده آرزو داده چه د شعر پسرلی دې تل پسرلی و ی.

نوددې شاعردپسرلی د بڼ دونوښکلې‌ځانګې په ژمې کښې هم شکوفه‌کوی او د خزانی وچوپاڼو تویېدل یې هم د زېړوګلونو جوړ باغ دی .

نو ځکه دا شاعر د خط وخال د توصیف لاره پرېښې ده او داجتماعی‌نیمګړتیاو د اصلاح د پاره د تنقید په لارروان دی او غواړی چه :

فرد و وایی دجا معې د پاره ا و نن شعر و وایی هغه هم د صبا د پا ر ه .

هو! د دی نـوی پســرلی نو ی گل د نوی عصر د نوی ځلمی‌شا عرنوی شعر د ی . هغه شاعر چه د طبیعت د ښکلی پسرلی دجمال او ښایست په ننداتون کښې لنډ شانتې د تخیل ا و تفکر پرده بېرته کړېده او ډېرې رنګینې ننداری او صحنې یې لیدلی دی .

خو بیا هم د ده نظر د طبیعی مظـاهر و په ظاهری خط و خا ل ا و ښـکلا ندی غو لېدلی ، له ظواهرونه یو څه وړاندې د طبیعت د عنا صر و دباطنی کیفیا تو ا و خواصو د ادراك فلسفې ته و ر نژدې او ښه ځیر اوژور شویدی دشاعرانه اندېښنو اوتعقل‌دمنطق په‌اساس‌یې د ځینوعناصرو دحال دژبې نطق او خبرو ته غوږ نیولی ا و د دوی سره غږېدلی اوراز و نیاز یې کړی د ی .

دلته د شاعر نازولی خیال د بوډۍ په ټال کښې د زېړو ، سرو ، شنواوسپینو ښاپېریوسره زانګی .

شاعر چه‌کله وګوری لمریا سپوږمۍ د تورو ورېځو په څادرکښې مخ نغښتی دی نوهلته د باران د ژړا په معنی پوه شی اوځان غلی کړی . .

هو د شا عر د خیالونو په آسمان کښې د اندېښنو خړې ورېځې شته خو د ښه صورت‌د حجاب په څېرننګین‌سیرتونه ورلاندی ندی پټ شوی ،کومې ځاځکې

چه لدې ورېځو نه اورېږی هغه د درد نیمه خوا او پاکې اوښکې دی .
دلته د آب یو څاڅکی له در ، گوهر اومرغلرونه اود آبرو آب حیات له الماسونه هم ډېر گران دی

هو ! شاعر ته ژړا ، آبرو ، دحیا خولې اود ژوند او به د څاڅکو په پیاله کښې ، ځان ورښیی او د شفق په هنداره کښې دنا پاکور نگینو لمنو تماشا او دبېگناهوو ینو دطوفان ننداره کوی.
د شاعر د ورېځو اوڅاڅکو په کنایه او استعاره کښې معنی بې پردې اوبې آبه شوې نده .
د شاعر د پسرلی تا لندې د آسمانونود (سا ، رې ، گه ، مه ، په ، ده نی) په اوو پردو کښې دژوند زیراوبم ساز غږوی
ددې پسرلی برېښنا چه د مثبت او منفی نه پیدا ده دنراوښځی داشتراك مساعی گټور زېری دېوې روښانې آیندې د افق په سرلیك کښې په سر وزرو لیکی .
هو! داد شاعر شعر دی چه د پاك خدای د قدرتو نود پېژندلواوښودلو د پاره شنه پاڼه د ثنا اوصفت د ژبې په نامه ستایی .
دا یواځې شاعر دی چه د بلبل په ژبه پوهېږی او د بلبل د خوږو نغمو او سندرو داسې تفسیر کوی چه په گلرخانو کښې وفا او په پسرلی کښې بقانشته خونه هغه شاعر چه د غوړمالی اومداحی ترانې ووایی
شاعرخو ځکه اغزی ته په ښو سترگو گوری چه خنجراو نښتر یې په لاس کښې نیولی دی او دښکلو گلرخانو اونازولو خوبانو په خاطردگلرنگین او ښکلی مخ له ناپاك او بدنظر نه ساتی.
هو د دې شاعر د پسرلی اغزی د بېوزلو په لو څو ږښو کښې نه چوخېږی .
د دام او دانې ماجرا شاعرته درشوت خورواو خاینانوگرفتاری اود ظالمانو غرغره کول ورپه یادوی .
د شاعر د پسرلی په دام کښې دریا د تسبوپشان سپینې کوترې نه کښېوزی او د چال وفریب په لومه کښې د مرغی پځای انسان نه گیرېږی .
کله چه دلمر دزرینو و ړانکو په تاو کښې شبنم د گل له پاڼې نه هوا کوی ده ته په گلالیو مخونو باندې دشرم و حیاد خولو دانې او یا د سرخ رویو کسانو بې آبی ور په زړه کېږی.
هو دشاعرخمخانه اومیخانه دانگورودانه ده

شاعر دپسرلي پهمکتب کښې دسپینو روڼو او بونه دصفا او حرکت سبق
او د شین زرغون بڼ په مدرسه کښې دسروی له ونې نه د ثبات استقامت
او راستی درس اخلی او پوهیږی چهدراستی ثمر تل زرغون دی.
دفوارې ساز دمدو جزر په زیروبم کښې حساس شاعر ته دعروج او زوال
دترقی او تنزل د وجود او دعدم د ژوند او مرگ پند او عبرت ورکوی
دردېدلی شاعرتش دآبشار د منظرې په بنکلا نهغولیږی.
ده ته د دې منظرې په لیدلو د یتیمانو ژړا او د مظلومانو انگولاورپهیادیږی
د شاعر تېز نظر دېښې په غوز کښې د سپین سروکنډوښځو خرخه د غریبانو
د خامتا اودمړو د کفن کارگاه لیدلای شی.
د سیندد اوبو چپې د شاعر په غوز کښې دوچو میرو سندرې وایې .
څانگه د شا عر د شعر په ژبه انسا نانو ته وایی چه : زه میوه لرم او د
خوارانوغریبانو د پاره د طبیعت د تعاوناومرستې لاسیم اې بډایانو تاسو هم
خوارانو او له پښولوېدلوته د مرستې لاس ورکړیء او اې ظا لمانو اوزورورو
په ضعیفانو اوناتوانو باندې دآزار لاس مه پورته کویء .
خوارشاعر وچیڅانگې ته ځکه په توده مینهگوری چه په ژمی کښې دخوارانو
سرې کوټې تودوی .
د شاعر په نظر کښې هربوټی او خڼهو خاردکاروز یاراودلوهمت د سیوری
لاندی کیمیا بوټی دی .
د تمباکو د پاڼې د حال په ژبه یواځېشاعر پوهیږی چهوایی:
د پیسو سوزول زما چال او سره زر په ایرو بدلول زما کمال دی .
کله چه آزاد شاعر په قفسکښې دبندی توتی ، اسیر مارغه اوگرفتار بلبلاو
یا د انسانی عاطفې په لاسکښې دبنده شومې زرکې او کوترې غمجنې نغمې او
په انسانی رحمباندې دنفریناستولودردناکې ترانې واوری هلته بیا دصیادانو
د خم او چم په لیدلو د استعماری شوم سیاست د چال وفریب د خاطرو په
فکر ولویږی .
اوکله چه په بازار کښې درنگینو د ستودستوگلانو خرخول د شاعر په سترگو
کښې د اغزیو په څېر چوخ شی بیانود ښکلو رنگینوپهغلود خرخو لوپه سودا
کښې ولویږی اودگلچین لاس ورته د خونخوارو ظالمانو درنگینو منگلو
پشان سوربنکاری

هوا
شاعرته د طبیعت د پسرلی د عناصر و سره د رازو نیازپه پا ی کښې دا پټه
ولګېږی چه ځرنګه نبات او حیوان د بشر په انسانی نیمګړ تیا ؤ با ندې
استهزاء مسخرې او لوبې کوی .
بیا نو حساس او درد مند شاعر په دې هم قانع شی چه بنایی داجتماع بڼدې
د لوز ا و رمبی په ځا ی کله کله په برچه هم خپشاوه شی ، د ظلم د بوټی
بېخ او ریښه دې ر ا وایستل شی ، دوطن دپړمختګ او نهضت لاردې د مضرو
نباتاتو له خڼو خاره پاك اونوی ګلان او نیالګی دې وروزل شی .
اوف !
د شاعر تخیل هم د ډېر ولوړو الوتنو په پای کښې ستړی ستومانه شی .
شاعر هم دتفکراو اندېښنوله‌فضانه د خپلواشعار و دپسرلی‌بڼ ته رابښکته شی.
هو د ده د شعر په بڼ کښې د پسرلی ښکلې پېغلې د نوی‌کال د ځلمی سره
ودېږی ، او د خوشحالی په دې محفل کښې بلبل سندرې ، کوتره نغمې‌توتی
بدلې ، زرك چاربیتې ، پاختکه غزلې او قمری خوزې خوزې مسرې وایی .
د باد د سندرو دزیراو بم د سرو تال سره ځانګې او پاڼی چك چکې کو ی
اوسروه په چمن کښې ناځی .
آه !
که څه هم د درد مند شا عر د زړه ارمان دا بتکاری شعر دبکرې پېغلې سره
غاړه غړی کېدل و .
خو افسوس چه دا وصل ور میسر نه شو اوبیا هم د طبیعت د ښکلا اودا سرارو
اورما یزو د تو صیف نه عاجز راغی .
او د دې عجیب وغریب پسرلی دسحرجن بڼ‌اودشعر و ادب له ګلزارنه‌یې تش
یوځو خیالی وزی او معنوی ګلا ن او یو څه خڼو و خار را ټول کړه او بس
چه‌ګوندې هغه به هم د دې مادی زمانې په‌بازارکښې څه ادبی‌قیمت او معنوی
رزښت ونلری .

محمدجان « فنا » صافی

بسم الله الرحمن الرحيم

پيل

ستا په‌نوم چه هم رحمن او هم رحيم ئې
هم اول آخر او هم قديم حكيم ئې
له رجيم شيطان نه امن پناه غواړم
زما ډېره گناه كمه ته عظيم ئې

عشق

عشق د مينې او رښتيا وفا جوهر دى
د اخلاص او قربانۍ ايثار هنر دى
د زړه نور د روح آواز د ژوند ثمر دى
د الهام د خولې اقرار د زړه باور دى

کائنات

په ډېر ځیرو کړه د یدار د کائناتو
ځان لږ پوه کړه په اسرار د کائناتو

دهر چا قسمت تقدیر دی ټاکل شوی
لوی ښتن لري اختیار د کائناتو

تحول د شپې او ورځ دده په حکم
د خالق رضا مدار د کائناتو

دی حاکم د حکومت د ټول عالم دی
مناسب ورته دربار د کائناتو

دا نړۍ ده جوړه شوې ډېره ښکلې
په صنعت د کرد ګار د کائناتو

محبت به درنه هېر شي د خوبانو
که دې ولیده سنګار د کائناتو

یو نظر وکړه چمن ګلشن بېدیا ته
څه ښایست لري بهار د کائناتو

په دښتو نو کښې اغزي بڼ کښې ګلان دي
غم او عیش دي په کنار د کائناتو

د لېد و او اند ېښنو د پاره وړ دي
لاله زار او خاره زار د کائناتو

ښه ورځ رشه چه په څه حکمت جوړ شوي
د قدرت په لاس اشجار د کائناتو

پسرلی شي او بیا دوبی منی ژمی
یو ګړی نشته قرار د کائناتو

کله باد شي یا طوفان د سېلاؤ نو
دا او به خاورې غبار د کائناتو

کله واوره او باران کله ژلۍ شي
را او ریږي په خپل وار دکائناتو
ټول انسان حیوان نبات پکښې شامل دی
نامعلوم دی ټول مقدار دکائناتو
که دیوان دی که ملک که جن پری دی
ټول شامل دی په قطار دکائناتو
د مرغانو آوازو نوته غوږ کښیږده
ډک له کیفه مرغزار دکائناتو
ته د لمر او دسپوږمۍ رڼا ته ګوره
منور شه په انوار دکائناتو
لعل یا قوت اوزمرد دخاورو لاندې
عجایب دی بې شمار دکائناتو
د ثبات استقامت عزم ټینګوالی
واخله درس له کوهسار دکائناتو
په دوران کښې بې نقصان اوکمي نشته
تل مدام جاری دی کار دکائناتو
ښه ئې ښکلو منظروته نظر وکړه
روح تازه کړه په دیدار دکائناتو
کوم صفت چه ورته وړ او مناسب وی
څوک یې نشی کړی اظهار دکائناتو
په لکولکو پردې د تماشې وړ
ننداره تون دی په هزار دکائناتو
د قدرت په ننداروکښې (فنا) شوی
زه مین یم په دلدار دکائناتو

د تالندې کوکار

پای دژمي د بهار د ژوند آغاز یم
ترانه د مرگ اوژوند نشیب فراز یم
چه را وړی مې پیغام د نوی کال دی
نو قاصد د نوی ژوند او نوی راز یم
د نبات او دانسان حیوان په غوږ کښې
پو کومه د ژوند ساغیبي آواز یم
مړاوې څمکې ته چه نغښتې ده کفن کښې
غزوم د ژوند رباب ماهر شهباز یم
سارې گه مه په ده نی مې آسمانونه
داو ویر دو عجب زیر و بم ساز یم
زه غږ بزم د (فنا) د زړه پهر دو کښې
ما د زړه په غوږو واوره چه اعجاز یم

د پسرلی ناوې

نوی کال نوې هوا نوی بهار دی
نوی ژوند نوی جنبش نوی روزگار دی
چه هیواد موهیوادان او هم سمسورشي
وخت د گښت او بزگره اونوی کار دی
نوې سا په طبیعت کښې را پیداشوه
ژوندی شوی په قدرت دگر دگار دی

دشنو پاڼو په دفتر کښې ليکل شوی
کائناتو کښې دخدائ‌ قدرت آشکاردی
چه نسيم په چلېد و شو هرې خواته
له هوسه په نڅا و رته څنا ر دی
د سپين زر پشان و يالې اوبونه ځکې
په نارو په چيغېد و روان آ بشاردی
د څپو اود مو جو په خوږه ژبه
په توصيف دپسرلی کښې سيند اقراردی
ياسمن لمن لمن چمن خوشبوی کړو
معطره د گلشن د رو د يو ا ر دی
دکاکل پشان چه وغوړېد سنبل بيا
بې قيمته مشک دچين او دتاتاردی
نازبو بيا په نخر و چمن ته را غله
بيا مشغو له نسترن پخپل سينگاردی
سروه بيا دپسرلی بيرغ را جگ کړو
دگلا نو هره خوا کښې تودبازار دی
آسمان‌شين‌دی‌لاجوردغوندې روښانه
لمن ډکه په لاله د کو هسار د ی
شرو شور نه قيامت جوړ که مرغانو
له مرغانو ځينې ډک چه مرغزاردی
د پا ختکو او کوترو کاروان راغی
دکارغانو خپل ملکو ځينې فراردی
قمرى جوړه کړه په‌سروه‌کښې‌بياجاله
په‌دښتونو کښې بيازرک‌په‌نازرفتاردی
هلکا مې د محبت تازه شو ې
بلبل بياپه شور فريادا و په چيغاردی

دچمن بوټی طاؤس غونډي ښایسته شول
شین توتی په شنو باغوکښې په ګفتاردی
تورو خاورونه راشنه شول سره ګلان بیا
سور ګلاب دتور بورا دمینې یاری دی
توبې ماتې کړه چه وخت دعیش ونوش شو
ساقی راکړه څدو پیالې چه نوبهار دی
پرخه بیا دګل ګلاب کره مېلمه شوه
لکه ډوب چه په خولو دیار رخسار دی
شکوفې د غوړېد و څادر په سر کړو
په غاړه ورته ځلمې د شا خسار دی
د غوټی نجونې شوې ناوې د بلبلو
خو د ټولو زړو نه بیا زخمی په خار دی
د چمن پېغله د باغ ځلمی واده شول
په هر ځای کښې دخوښی مجلس روی کار دی
ملکه د عطرو بوی چمن ته راغله
شاهنشاه د پسرلی کړی دربار دی
بیا تازه شو د لا له د ځګر زخم
د مین د زړه شا هد ګل د ا نا ر دی
د ر ښتین عشق کاروانو نه خو ځېدلی
ا و د شمعې د لمبو نه پتنګ جار دی
را روانه قا فله شوه د ا رمان بیا
روح تازه دچمنو په دیدار دی
په ذوقونو کښې مستی ګرمی پیدا شوه
دګل بوی وړی هرچا ځینې اختیار دی
غوړېدلی دی غوټی د شعر په بڼ کښې
بیا مې زړه له جوش خروشه بېقراردی

د نړۍ په دې بهار او نوی ژوند کښې
د (فنا) قسمت د مینې افتخاری دی

بر پښنا

زه د تورو وریځو شپه کښې ښه رڼا یم
د تنبلو گمراهانو رهنمایم
مترو که یمه داور د سرعت لاس کښې
زه جنبش او حرکت غواړم برپښنایم
وکړه کار چه پسرلی غوندې زرغون شې
د روښانې آیندې یوه ځلایم
په هر ځای کښې غم ښادی سره شریك وی
باران ژاړی زه د سرو شونډو خندایم
ځلمو پیغلو سره یو شیء په هر کار کښې
گوریء زه هم له منفی مثبت پیدایم
یوپر خون آه د شاعر له سوی زړه نه
یوه څړیکه د درد مند شعر د نوایم
د پښتو شعر د افق په سرلوحه کښې
زه به ولیکم په سرو زرو (فنا) یم

د تـــو تـكــى شـــور

غاړه‌مې سره‌ده‌خوخونداره‌نه‌يم

سینه مې سپينه ريا كاره نه يم

زه تور اوسپين‌او سره‌رنگونه لرم

دو رنگى نلرم مكا ر ه نه يم

كه څه هم زياتې لرم تورې پڼې

خوزړه‌مې سپين دى گنهگاره‌نه‌يم

لكى مې‌دوه تاره ده‌لځير شه ورته

زه تش گفتار او بى كر داره‌نه‌يم

ما چه پيغام د نوى كال را وړى

نو د زوړ فكر طر فداره نه يم

زه انسان نه‌يم هم جنس نه‌خوروم

(فنا) ظا لمه ستمگا ر ه نه يم

نیالګی

د صبا ښه غټه و نه نن نیا لګی یــم
زه که نن یمه ما شوم صبا ځلمی یــم

زه بهستا دلاس امما شمه یووخت کښې
ما ته مه ګوره په کمه که کمکی یــم

تر بیې نه مې یورپ هم غافل نشې
که‌نه ستر ګو کښې د ګل پځای اغزی یــم

که له ما نه ثمر غواړې و مې روزه
پرورش که مې و نشی وچ لرګی یــم

بې آبی نه مې ښه سا ته چه و چیږم
که‌مې آب (فنا) په ځای ونو سړی یــم

۞ ۞ ۞

دوریځ ژړا

کله پرده شم دقمر په مخ کښې
کله څادر یمه دلمر په مخ کښې
یا مشتری ته جوړ نقاب شمه زه
یا دزهرې دمخ حجاب شمه زه
تالندې ورشه دا طلسم که مات
تورتم نه و باسه او به د حیات
بریښنا ، دغرونو بنا پیر ګهته وایه
دتورو شپو سپینې سپوږمۍ ته وایه
دابه ترڅو پې په تورتم کښې ډوبه
دموجوداتو په عدم کښې ډوبه
نوی بهار نوی نهضت نوی ژوند
نوی جهان نوی ارمان نوی خوند
پلوکه لیرې چه رڼا شی جهان
محوه داستا په تماشا شی جهان
داباران نه دی چه پرتا راځی
(فنا) ته ستا په حال ژړا راځی

څاڅکی

او رېدلی د غمو نو له آسمان یم
د یتیم د تو دو او ښکو ترجمان یم
نورو څاڅکو سره کله چه یوځای شم
رانه جوړ شی لوی دریاب سېلاب طوفان یم
زه په خوله دمچمچی کښې خوږ ګبین یم
خو دمرګ ټکی په خولو د ښا ماران یم
شی سمسور هرهغه ځای ته چه رسېږم
جل و هلو ته دژوند دوا درمان یم
دصدف غېږ ته چه ورسېږم درشم
که دتیږی زړه ته ورشم لعل مرجان یم
خوږ شربت یم دخوږو په پیمانه کښې
خو دزهرو سره جوړ دمرګ اعلان یم
زوړ خمار یم دشرابو په پیاله کښې
په رنګین مخ دخولو دناز باران یم
د ناکسو لپه رخسار ه حځېدلی
زه دشرم او د حیا او بو پښېمان یم
آبرو و مندو سره ټکی د آبرو یم
له الماسه د (فنا) نظر کښې ګران یم

د بوډۍ ټال

د طاؤس پشان رنګين دبوډۍ ټال يم
دجمال آسمان کښې زه ښکلی هلال يم
لوړ درشل زه د ښايست دنو بهار يم
دبهار د ښکلې ناوې ښکلی هاريم
زه رنګينه ښه تا بلو دطبيعت يم
يو شهکار اعلی تصوير دحقيقت يم
يا د مځکی ښکلې پېغلې ته پيزوان شم
يا دګلو غاړکۍ زه دآسمان شم
دلمر وړانګې ز ما غشي زه کمان يم
دژړا تفسير د اوښکو ترجمان يم
دمرکز ټکی دانه محيط مې دام دی
ښکار مې زړه دمهرويانو خاص وعام د ی
اتحاد او همر نګی دلمر رڼا کړم
تجزيه دباران ځاځکی اورسوا کړم
دژړا باران چه توی دمخ په لمر شی
بوډۍ ټال ديار په وروځو کښې تر سرشی
ښاپېرۍ زېړې اوشنې ياسرې اوسپېنې
ماکښې ټال خوری فرشتې او ناز نينې
نارنجی، تور اوآبی زيړشين اوسپين يم
د(فنا) ګلابی شعر غوندې رنګين يم

دشپونکی شپیلی

زه یم شپون اوپه‌دې ژوند مې افتخار دی
چه‌د خدای نبیانو کړی زما کار دی
زه لرم بنایسته پسونه وری او میږې
شنه واښه اغزی او بوټی مې گلزار دی
زه د جگو غرونو سر کښې ر مې پیا یم
له پستۍ او ټیټ ژوندون نه زما عار دی
د تمام جهان شاهی به پرې ورنکړم
زما کور اوزما گور همدا کوهسار دی
زه ښتن د لوړ همت یم پروانه کا
چه د تن جامې شکیدلې‌نس مې خواردی
پسونه وری او میږې ساتم له‌لیوانو
تنفرمې له‌ظالم‌اوله خونخوار دی
د حیوان خدمت کوم چه لوړ انسان یم
گوره رحم عاطفه زما شهکار دی
غزومه د(فنا) خوږې نغمې زه
چه شپیلۍ مې خورا ډیرشیرین گفتار دی

✲ ✲ ✲

د شفق سره خبرې

د سرو شونډو خولګۍ غوړېږي په غاړه کښې
سره لا سونه دې تا و شو ی له ګردن بيا

له هيچا سره وفا د دنيا نشته
د ګرد و ن له لا سه مه شه ګله من بيا

د صبا په هنداره کښې دې ښودلې
د هېوا د د شهيدا نو سو ر کفن بيا

د سحر ستورى به ستا د داغ شاهد و ى
بې ګناه خون د ې ليدلى يې غمجن بيا

دا د کو م دا ړې شبخون دى په تا شوى
که د ې لار د شپې نيولې کو م رهزن بيا

تا نا مو س د ز ما نې ا بتر ليد لى
ده په سر و و ينو رنګينه ستا لمن بيا

د فلك چه زړ ګى شين دى (فنا) پو ه شه
راضي شوى دى د کو م خوار په کشتن بيا

مېږی څه وايي.

مخلوقا تو کښې يو ډېر ضعيف حيوان يم
په قوت کښې زه د ټولو قهرما ن يم
کائنات دی اوس ځلمې سپين ږيری کېږ ی
زه شا هد د پسرلی ژمی خزان يم
رسېد لی ماته ډېر قوی همت دی
پروانه کا چه ظا هر کښې خوا رنا توا ن يم
آذوقه مې ټولومه لور په لو ر ې
ټينګ ثبات عزم لرم ډا ډه په ځا ن يم
خوښ مې ندی بې مو قع راحت عيشو نه
ځکه تل مدا م د کار پسی روان يم
لوی نظام او حکو مت لرمه ځانته
زه يو غړی د لو ی کور او خاندان يم
متحد چه و ی ملت نه خرا پېږی
زه د دغې مفکور ې ښه امتحان يم

د هیواد پسرلی

پسرلی راغی او شین بڼ او بوستان شو
گل گلزار ټوله دنیا تمام جهان شو

نوی کال نوی ژوندون نوی بهار دی
وخت دهاند زحمت او کار د هر دهقان شو

خبر راغی د وزمې په لاس چمن ته
چه د عیش او د خوښی کاروان روان شو

پسرلی شو په ښارونو کښې د زړونو
حکومت د عشق او مینې بیا اعلان شو

د چمن شا ځلمی باغ کښې دربار وکړو
د بهار په سلطنت کښې بیا سلطان شو

د جمال قدرت هنداره د بهار کښې
ننداره د طبیعت ښکاره عیان شو

پسرلی ته د شاعر په نظر گورم
زما عقل دې ښایست لره حیران شو

تخیل او فکر والوتل دیدن له
په ننداړو تازه روح د هر انسان شو

جمع جوش دی د یارانو هره خوا کښې
د مېلو او د عیشونو بیا دوران شو

بیا کاروان د رنګ او بوی ګلشن ته راغی
هره خوا کښې د ګلانو موج طوفان شو

قافلې د خو شبویی شولې روانې
بیا له عطر ولحینی ډک چمن بوستان شو

سم او غر بیا په خود روګلان ښایسته شول
بې ښایسته په ډول سینګار لکه خوبان شو

چه له خاورو نه راخیژی رنګ په رنګ ګل
د حیات اوبو په څېر ورته باران شو

د غره غیږ کښې ارغوان دی پر پوټلی
د ښت او غر د زمرد سره یک سان شو

لکه لعل د غره لمن کښې لاله بر ښنی
لاجورد غوندې ښایسته اوشین آسمان شو

چه مې وصل د جانان میسر ندی
بیا زما زړګي زخمی غاټول پشان شو

دا د یار په مخ خولې دی که شبنم دی
که پیاله کښې دلاله آب حیوان شو

تور بورا د محبت له برکته
په ګلشن کښې د مرغانو قهرمان شو

په شنه سروه کښې توتي جاله کړه جوړه
په توصیف د پسرلی کښې ثنا خوان شو

بیا پاخته که ناست پرڅانګه غزل وایی
او بلبل په شور فریاد او په فغان شو

په اوجره دفواري کښې سازوشرنګ دی
ترانو کښې د آبشارګویا زبان شو

لورپه لورې دخوښۍ سازونه موج شو ل
په غزل نغمو و يلو سيند روان شو

د شمال په نری ساز کښې ځنار ناځی
او قمری ورته له شوقه غز لخوان شو

ټولې ځانګې خوشحالۍ نه کړی چک چکې
هره خوا کښې دښادۍ مجلس چالان شو

خاطرې مې د ليلی مجنون په يا د شوې
له وحشی ګلانو ډک چه بيا بان شو

شکوفه د ځانګې غوز ته ګوشواره شوه
نسترن په سپين ځادر کښې بيا پنهان شو

نسيم واخيسته خولګۍ بياله غوټۍ نه
د سنبل پيکی زما غوندې پريشان شو

د بلبل سره غاړی ده شوه د ګل ځانګه
د مينو بيا پوره د زړه ارمان شو

ما په نظم د ګلانو امېل جوړ کړه
چه ګلانو ځينې ډک زما ديوان شو

د بهار او د غاټول شبنم صفت کښې
د (فنا) شعر بې ګمانه در مرجان شو

اې پغمانه

روح پرور ه ستا هوا او ستا فضا ده
ستا خوږه وږمه رنځونو ته دواده
وطنو الوته مدام اوسي سمسوره
دا زما د زړه ارمان او تمنا ده
پسرلی دې د کابل ثانی جنت دی
د ګلانو خزانه دې بې بهاده
په طاؤس که دې تشبیه کړم بشکلی بوټی
د بلبلو په کښې شور او وا ویلاده
په درو کښې دې د سپینو زرولښتې
ستا خوږې او به ژوندون ته میسحاده
نکړې نازو تغافل چال وفریب هیڅ
د هر چاسره دې مینه په رښتیا ده
اې پغمانه له ماښامه تر سحره
و هر چاته ستا د وصل شپه وړیا ده
چه یې سیوری کښې د عیش دولت حاصل شي
ګڼو ځانګوکښې دې جاله د هما ده
د خوبانو په زړګی کښې غور ځنګونه
په آسمان کښې دې د ستوروښه نڅاده

لکه ډك جام د شراب له نشو ډك يې
تا کښې خوند د خوار لسمې‌شپې رڼا ده
لکه تاج يې د کابل پر سر لو يدلی
په هر گوټ کښې دې د ښکلو ناز خندا ده
ته د ښکلو زړو کښې ځای لرې پغما نه
توره خاوره دې د مينې کيميا ده
ښاپيرۍ د هندوکش غېږ کښې پرته يې
چه ځلمی پېغله پر تا باندې شيدا ده
ښه مظهر ته د ښايسته جمال ښکلا يې
چه مينه ستا په حسن تما شا ده
ته دفتر د معرفت د لوی قدرت يې
هره تيزه دې شاعر ته يو دنيا ده
ستا په غېږ کښې ټول په عيش ونوش پراته دی
خو له ما سره د خوار غريب سودا ده
غېږ دې خوار غريب بداى د پاره خلاص دی
ته دردمند يې فوارو کښې دې ژړاده
اې پغمانه ته همراشه تما شې له
چه په خونه د غريب کښې څه غوغا ده
چه دری ته دې درځم خيبر راياد شی
خدايږو بڼ بوستا ن پرما ماتم سراده
د ښايست په ننداره تون کښې مې ليدلی
بقا نه لری دنيا آخر (فنا) ده

بن

گلالي شود گلانو په گلزار بن
ښکلي شوی دخوبانو په انوار بن
د گلانو بوټو ځانګو پاڼو ونو
لری ښې ښې منظرې په هر کنار بن
د شيد وغوند ې رواني او به سپيني
د الماس او درقطرې لری آبشار بن
بيا دزړه اوسپين گلانوموج طوفان شو
هر طرف لری د سرو گلو قطار بن
ترانو او زمزمو خوږو نغمونه
بيا ډك شوی د مرغانو په چيغار بن
د خوشبو گلانو بوی چه ترسوزموشي
سلبوی له هر يوچا ځيني اختيار بن
په غاړه ورځي دځانګوسره ځانګې
چه رسېږی پيغلتوب ته د انار بن
د گلانو امېلو نه په لمن کښې
د خوبانو تماشو ته انتظار بن
دليدوشوق کښې به هر گوره حيران شي
د قدرت په لاس ښايسته شود بهار بن
په جمال د طبيعت کښې محوه شوی
په ارمان د تماشو کړمه د چار بن
نندارولره يې هر څوك هيله من دی
لری ځکه په زرگونو خريدار بن
د خوبانو په جفا کښې ځګرخون شوم
په گوگل کښې مې لرمه دا غدار بن

رنځېدلـي مينـا نو ته تسـل دی
د زخمي زړګيو داغ ته لاله زار بڼ
ګل دګل له رویه رنګ اخلي ګلشن کښې
تازه کـيږی د خوبانو په دیدار بڼ
هر یو ګل به یې ضرور دزړه ټوټې وی
دګلرخ مالیار په لاس که شي تیار بڼ
چه مېلې شی دخوبانو په ګلشن کښې
روښـا نیږی د مخونـو په انوار بڼ
بل به نه وی داسې خوږ محفل ژوندون کښې
چه د مینې عیش او نازجوړشی دربار بڼ
د غوټۍ زړګی به وچوی له حسرته
په خندا که مخا مخ شی د دلدار بڼ
ای دلبرې که ته راشې تما شې له
په قدم کښې به دې ولوېږی ناچار بڼ
په تعظیم به دې شمشاد چنارو لاړ شی
ستـادناز په تلو به وکړی افتخار بڼ
د ګـلا نو ټولې پاڼې به شی تویی
که د ناز په سترګوو ګوری دلدار بڼ
که څه هم لري خوار رنګین ګلان ډېر
کله ستا پشان لري رنګین رخسار بڼ
توربا ڼه دې دنرګس په ګل مې وژنی
محبت را ته ګـرلی دی د خا ر بڼ
(فنا) شوی د ښـکلا په تما شو یم
ماجار کړی ستا له مخ نه دی هزار بڼ

ستړو

راښودلی طبیعت را ته هنر دی
چه زرغونه د راستۍ مدام ثمر دی
د اخلاص وفا ثبات چه په کښې نشته
جګ قامت کله قیامت کله محشر دی

چمن وایي

غوړولی چه مې شین بخمل څادر دی
هوا زکړی مې خورانو ته بستر دی
لور په لوری لرم سور او سپین او زیړ ګل
زمرد لعل و مرجان زما زیور دی
چه سمسور ګل و ګلزار یم پسرلی کښې
خاکساری او تواضع زما هنر دی
ښکلوم به یې نازک بدن او پښې لاس
که په غیږ کښې زما پروت ښایسته دلبر دی
چه پایمال یم د خوبانو په قدم کښې
د خاین او ظالم سر مې تر نظر دی
باد راوړی د بېد یا دښت پیغامونه
یو (فنا) زما د زړه په درد خبر دی

PROPERTY OF ACKU 6185

د سحر نسیم ته

بلبلانو ته ګلان واړه خندان کړه
باغ او راغ د خوشبویي سره پوشان کړه
د غوټۍ غوز ته د مینې ترانه شه
ورنه واځله صبر څیرې ګریوان کړه

چلېد وسره تازه کړه د چمن گل
دعیسی دم شه ژوندی مځکه بوستان کړه
د گلانو وزمې وچ دا گوته یو سه
په شبنمو یې اوبه ته یې ودان کړه
تالید لی بهار و نه خزانو نه
له خزانه د ښایست خبر خوبان کړه
ای قاصده د مجنون د قبر سر ته
په صحراکښې دلاله څراغ روښان کړه
دلېانو تنبلانو قلمرو کښې
د جنبش اوحرکت کاروان روان کړه
ته زوړ خیال او فکر وبا سه سرونه
د تازه تازه فکرونو جوړ طوفان کړه
مړاوی شوی رنځېدلی روح تازه کړه
د دردمندو زړونو دردا ورنځ درمان کړه
غوټۍ وسپړه د زړونو ای نسیمه
په الفت او محبت یې ښه خندان کړه
رابېدار کړه ویښ ځلمیان خوب دغفلت نه
په تازه فکر ددوی د ماغ روښان کړه
د عبرت درسونه ورکړه له تېر ژوندنه
نوی کال شو نوی ژوند او کار اعلان کړه
ناپوهانو ته د پوهې پیغام یوسه
دوی خبر په ژوند او حال ددې جهان کړه
د خوا را نو احوال یوسه دولتمن ته
بېایانو ته د دوی ژوندون بیان کړه
سترگې خلاصې کړه دښکلو او بدرنگو
په لیدلو کښې دحق بینا چشمان کړه

کړه سمسور د اتحاد ميني ګلونه
معطره د وطن بڼ او بوستان کړه
ګلرخا نو ته غوټۍ دوفا يوسه
او تر سره د (فنا) دزړه ارمان کړه

غوټۍ

نه يواځې بڼ کښې د بلبلو دلربا يمه
زه د خوږو شونډو و ښره هم لږه آشنا يمه
ډېر کوم نازونه په بلبل او په بورا باندې
مسته په نشه د غوړېدو کښې بې پروا يمه
پاڼې مې رنګينې اوتنکۍ دي د رخسارپشان
زه د ښايسته مخ دلوی کتاب تفسير معنا يمه
کله چه د ښکلو غوټۍ خولې ته نژدې کېږمه
زه د خوږو شونډو و د خو لګيو تمنا يمه
نن مې پسرلی د رنګ او بوی دی خزانې مه
نه هومره مغروره لکه ښکلو په ښکلا يمه
نن يمه غوټۍ صبا به ګل اوبيا به مړاوې شم
زه د زمانې وفا بقا ته په سودا يمه
لوی دفتر ديوان د اتفاق دی هره پاڼه مې
دامې معجزه ده چه په پټه خوله ګويا يمه
ډېر خمار نشه لری خندا دغوړېد وزما
څکه د خوږو رنګينو شونډو معما يمه
کله د شبنم ميو ته جوړه ميخانه شمه
کله هم د سرو شونډو پياله کله مينا يمه
ژوندمې دلګيری ځګرخونی نه ترکيب شوی دی
اوس لا د ماليارنا محرم لاس ته په سودا يمه

کله چه نظر په بد نظر شم پاڼې پاڼې شم
زه ډېره معصو مه پـاك لمنه با حیـا یمه
شین بستر دپاڼو کښې اوڅانګوسره غېږ په غېږ
زه پرته په غېږ کښې د مجنون لکه لیلا یمه
مخ نه مې طواف کوی نسیم ترصباڅن پورې
ناڅې راته ستوری د سپوږمۍ په تماشا یمه
زړه مې د(فنا) پشان زخمی زخمی په وینو رنګ
مه غولېږۍ خلکو که ظاهره په خندا یمه

اغزی

ښه خوراك يم د ااوښانو په صحرا کښې
قافلې سره د ناز نعمت کاروان يم
زه ګل نه يم چه بلبل پرما مين شی
د خنجر غوندې تېره ښو پشان يم
بېوفا حسن مې نشته چه شم مړاوی
نه پابند د پسرلی نه د خزان يم
کله کله اوبه شوی يم په وينو
ښه رنګين او تازه ګل د بيابان يم
د شهيد زخم کفن ګناهم بېد يا کښې
هم د ګل بلبل دمينې ترجمان يم
زه د ګل آب وحيا ساتم په بڼ کښې
تېره توره مې په لاس ښه نګهبان يم
ځګر خون شم چه په لوڅو پښو چو خېږم
د پرخون لاس ښکلولو په ارمان يم
د دې خاورې سره مينه لرم زياته
(فنا) سترګو د دښمن کښې مغيلان يم

گــــــل

مخ گلابشونه‌ې غوټۍ اوسره رخسار گل
ستا په مخ کښې مې ليدلى د بهار گل
چه امېل دې د گرېوان پرسينه پروت دى
ځگر خون شو له دې غمه دانار گل
گل اندامې خپله گل بې مخ دى گل دى
خندا گل زلفې سنبل د ناز رفتار گل
سور اوشين او زېړ په شنوپاڼو ښايسته ټول
هره خوا کښې راشنه شوى دى بې شمار گل
رنگ او بوى يې له خوبانو نه زړه وړى
ډېر خوبان لرى د حسن خريدار گل
دا دگل په حق کښې لوى ستم جفا ده
چه له څانگو ځينې وشکوه الیار گل
چه د رنگ اوبوى وفابقايې نشته
ځکه نلرى خزان کښې اعتبار گل
چه په سموغر ودښت کښې غاټول موج شو
د مينې د زړه د اغونه شول گلزار گل
د چشمانو په بادام کښې نرگس شين دى
دا عجب چه ما ليدلى دى بيمار گل
تبسم سره چه شونډې وغوړېږي
سوزوى مى د سکروټو په انگار گل
د(فنا) د پاره ستا حسن بهار دى
له رخسار نه به دې جار کړمه هزار گل

دپسرلی گل

چه غوټۍ و مله نسیمه شرمیدمه
په شنو پاڼو کښې بلبل نه پټیدمه
د نسیم په تخنولو په خند ا شوم
د بلبل خوږو نغمو سره آشنا شوم
چه پیاله راته له میوڼك شبنم کړو
نو بلبل مې لېونی دعشق په غم کړو
چه سحر نسیم خولګۍ اخلی له مانه
شنبم و الوزی هوا ته لـه حیا نه
په نشه د پیغلتوب چه و غوړیز م
نو بلبل سره په مینه نه مړیـږم
پناه غواړم له ناپاکو ستر گو خارنه
لکه وخیږی چه تور خط له رخسار نه
غوړید ل مې د بلبلو ترا نې د ی
په کتاب کښې مې د مینې افسانې دی
ټول مرغان زما دپاره نغمې وایی
د خوښۍ غـزل دزړه ترانې وایی
زما رنګ بنایسته مخونو سره سیال دی
په ښه رنګ دزړونو وړل زما کمال دی
له وږمې نه مې ډېر ښه عطر سازیږی
په عطر و نو مې خوبان واړه نازیږی
په خبره کښې مې دښه حسن رازونه
زما زده ده له خوبانو ډېر نازونه

زما بوی زما سیرت دی‌ښه خوشبوی یم
زمارنګ زماصورت دی ښه خوشروی یم
غوږ بدل زما سحر کښې خند بدل دی
لوړمعراج مې په ویښتانو کښې ټومبل دی
د ښایسته نجو نو او پېغلو د سر تاج یم
نه سینګار ته لکه ښکلو زه محتاج یم
دماغونو کښې مې بوی‌نشه پیدا کړی
د پېرخوبان‌مې‌دښایسته‌رنګ‌تماشا کړی
کله کله مې له نازه په ګرېوان ږدی
اوله‌خیاله‌کله‌زلفو کښې‌خوبان ږدی
کله پائږې شم د چالمن کښې
کله شمه دپښو لاندې په‌چمن کښې
کله‌واخلمه خولګۍ له‌سرو لبانو
کله واخلمه بلاد تور چشمانو
کله ظلم ماله بوټې نه جدا کړی
په‌بازار کښې مې‌پیسو باندې سودا کړی
لکه ښکلې ښکلې پېغلې چه خرڅېږم
زه انسان‌نه یم له‌ننګه مړاوی کېږم
چه بلبل سره په‌مینه کښې رسوا شم
په‌خزان کښې پائږې‌پائږې له‌حیا شم
دبلبل سره مې ځکه وفا نشته
(فنا) کېږم په‌ښایست کښې بقا نشته

د بلبل نغمه

په‌عالم کښې د گل مینې کړم مشهوره
په‌مرغانو کښې له مانه رسوا نشته
د گلانو له ښایست نه مې عبرت شو
چه په حسن او جمال کښې وفا نشته
په صورت یې مه‌غولیږه خزانیږي
گلالی مخکښې چه آب وحیا نشته
په ښه‌بوی عطر او رنګ و نه‌غولیږې
لباسی خلکو کښې صدق و صفا نشته
پروانه‌د گل طواف کړې شربت اخلي
زمانه کښې بې مطلبه آشنا نشته
د شبنم غوټې له رازه‌عبرت واخله
چه دنیا کښې بې ژړا نه خندا نشته
اې (فنا) شاعره‌دا زما نغمه‌ده
زه‌تل وایم چه دنیا کښې بقا نشته

د فواري ساز

تیت و پاس هسك و ژور به وی هر کله
څو دا مځکه دا آسمان او دا گردون دی
د عروج سره‌هر گوره تنزل شته
که‌آسمان ته‌هم څوك خیژی سر نګون دی

چه هر څومره ډېر جگېږي پورته کېږي
دلوېدلو درد یې هو مره ډېر افزون دی
مدوجزر کښې مې ساز د زیر اوبم شته
بې ژړا نه خندا نشته دا قانـون دی
په دې مرگ اوژوند پروامه کړه شاعره
چه (فنا) نه وروسته خامخا ژوندون دی

بـــــار

د بز گر غنم به بېل کـړم له وښو نـه
دکـو څـو خاوري به پورته کړم هواته
زمـاساز کښې څا نگې پاڼې ونې نا څـې
دا نـغـمه به غـزومـه ښـېـنـوا تــه
بې پروا یم حقیقت نه نه تـېـرېـږم
د مه ېو ما جـرا واړه مـه بیـا نـه

ما لیدلی ډېر عیشو نه ښې چـر چې دی
د خا نا نـو ا فسا نـې وایـم گـدا ته
د خوا را نو پیغـا مـو نه را سـره دی
ر سـوم یـې د بـډای عشـرت سرا تـه
یم استاځی د یتیم کو نډې له خوا نه
د ژړا احوال به و وایم خندا ته

د مـخو نـو ځـجا بوږنـه نقـا بونه
زه به یو سمه د اتول بـلې دنـیا تـه
دخوبـانو په کـا کـل به کوم لـوبـې
زه به لو ځ کړ مه مخونه تـما شاتـه
دا چه ډېر لړم تلوار د اوزر تېرېږم
د (فـنـا) دشعر پیغام وړ مه بـقـا تـه

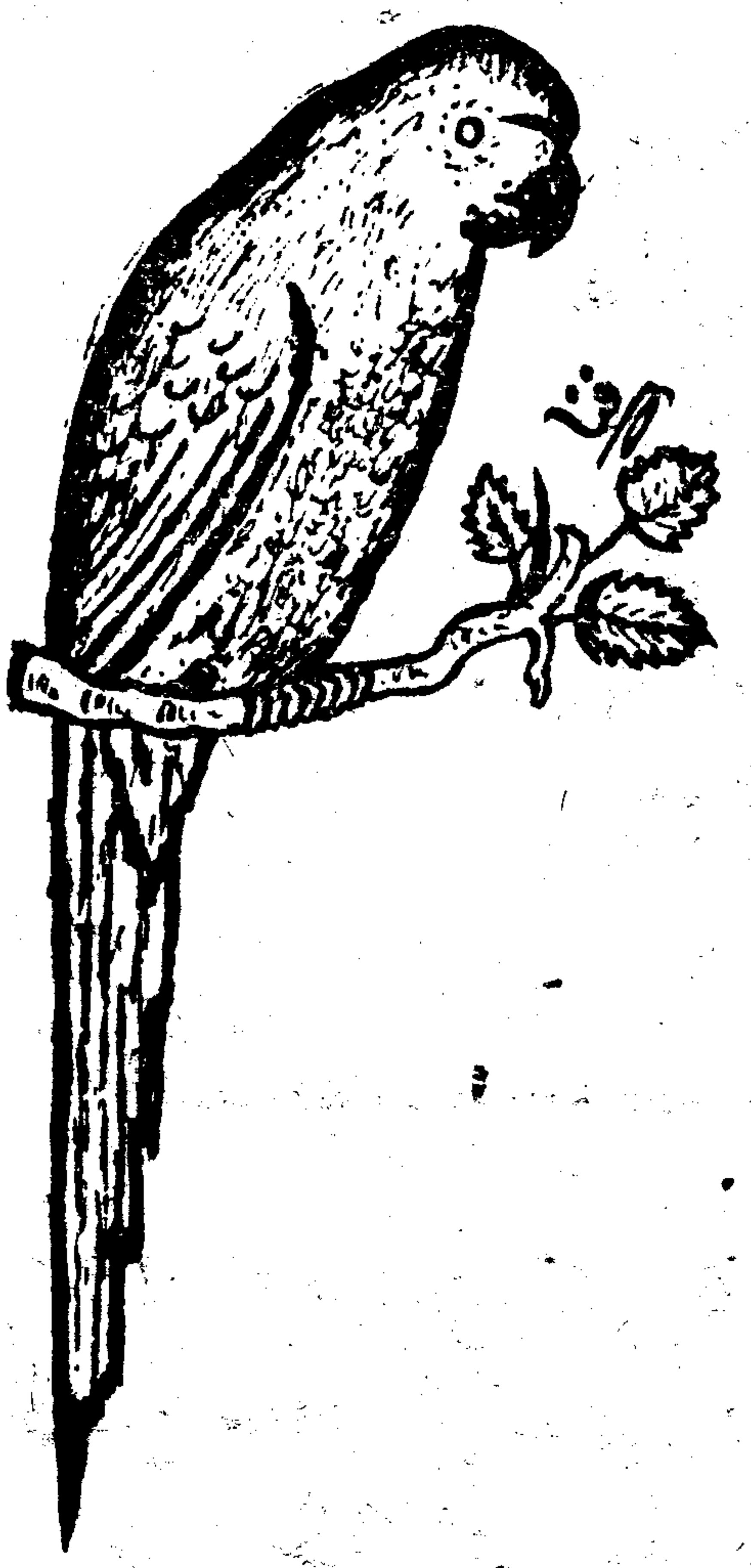

د توتی سندرې

بند يم قفس کښې انسانا نو سره
له آزادۍ نه زړه ناکام دی زما
داستعمار زندان به کله‌شي ورا ن
د خپلواکۍ نعمت مرام د ی زما
بڼ اوچمن می تل مدام ياد يږی
زرغونی سروې ته‌سلام‌دی‌زما
چه په قيمت د آزا دۍ نه يی پوه
تاته دا خوږغزل‌حرام دی‌زما

د تربيې منطق ناطق کړمه ره
خوږ و نغمو سره کلام دی‌زما
چه بی‌تعليم‌اوجاهل پاتې نشیء
داشور فرياد سحر ما بنام دی‌زما
زه په تعليم کوم خوږی‌خبرې
بی سوادا نو ته پيغام دی ز ما
چه نصيحت کوم ناپوه ته (فنا)
سخنورۍ کښې لوړ مقام د ی زما

څانگه

دښکلابنايست‌دپاره‌بنه‌خدمت کړی☆گلالی گلان زماگلزارد پاره
پاڼه ، گل،لرگی مېوه مې گتوره☆شکوفه‌زمادبڼ‌سينگارد پاره
داغزی نښترمې لاس کښې‌دی خوشکر
قدرت نلرم پرچا گذار د پا ره
که‌توتې‌توتې په تبر شمه خير دی✿چه‌جوړ يږمه‌جگدارغدارد‌پاره
چه‌وچېږمه‌پژمی کښې‌خدمتکړم✿دغريب د نغری انگار دپاره

دفطرت دتعاون اومرستې لاس یم
دمېو ۆ نعمت‌ارم دخو ار د پاره
اې (فنا) ته هم‌په رازدڅانګې پوه‌شه
پورته نکړې لاس‌دچاآزا ر د پا ره

دحباب خندا

پیدا شوی د څپو له انقلاب یم
په‌نړۍ کښې دژوندون په‌هیڅ حساب یم
حوصله‌مې ډېره تنګه ده ژوندون کښې
زه‌طافت دځپل سانلرم سیماب یم
ما توی زما ښیښه د څاڅکو تیزه
دنېستۍ په‌پیمانه کښې زوړ شراب یم
بې له مرګه مې خلا صون‌او چاره نشته
د ژوندون بېړۍ ګیر شوی په‌ګرداب‌یم
اې زاهده زه هم تل مدام‌ثنا کړم
د عدم د خانقا منبر محراب یم
دایوه خندا زما د ژوند تعبیر دی
د دنیا وفا پایښت ته‌خوږ خواب‌یم
بې آبی می په ژوندون کښې‌نه خوښېږی
نو دمرګ تلاش می‌ډېر دی چه‌بېتاب یم
زړه می، چوی چه دمظلوم ژوندون را یادشی
دظالم دکور پشان خراب یم
ما نه واخلیء د بقاعبرت‌درسونه
دژوندون دفلسفې‌بنه لوی‌کتاب یم
ای (فنا) زماخبرې معمادی
که دی‌نه یم پېژ ندلی‌زه‌حباب یم

شـــنـــه پـــا نـــه

معرفی د لوی څښتن قدرت د پاره
یمه ژبه د ثنا صفت د پا ره
غوړومه شین څادرخپل په اخلاص زه
د ښا یسته و نو ښکلا زینت د پا ره
چه و چېړمه د اور د و زخ ته لمبه
اوس چه‌شنه یمه بوستان جنت دپاره
دڅادرلاندې‌مې‌سوړسیوری مدام وی
مسافر ته څو شېبو راحت‌د پاره
پسرلی کښې مې معلومه وظیفه ده
زه ر اغلی یم دکار خد مت د پاره
په لمن کښې. ښې‌خوږې میو ې لرمه
انسانا نو ته لذ ت نعمت د پاره
سمسور تیامی نتیجه د اتفاق ده
لوی کتاب یم دولس وحدت دپاره
پرده پوش یم د ګلانو په چمن کښې
دحیا ، شرف، ناموس عفت د پاره
رانه جوړه زیړه‌پاڼه شی خزان کښې
د دنیا دژو ند (فنا) عبرت دپاره

☆ ☆ ☆

د سیند د ښپو نغمې

زه وړو قطرو ځینې پیدا یمه ✻ هم د اتحاد الفت معنا یمه
څاڅکو ته مې مه ګورئ په کم نظر ✻ وېره وکړئ مانه اوس دریا یمه
کله طوفاني انقلابي شمه ✻ وخت د سېلاؤ نو کښې بلا یمه
خپل هدف ته درومم عزم ټینګ لرم ✻ شپه او ورځ په چیغو واویلا یمه
لنډ مزل مې نه دی ځم بحرو نو ته ✻ زه د عظمت لو یه دنیا یمه
ساز لرم سرود لرم نغمې لرم ✻ ژبه د فطرت یمه ګویا یمه
داچه ولې ما نه ګټه نه اخلئ ✻ زړه مې ډك له غمه په ژړا یمه
مځکه د ښت بېدیا زرغونولای شم ✻ ښه نعمت دلوی ښښتن ورېا یمه
سور زرغون شي بڼ او ګلستان په ما ✻ د ر ددبیا بان ته ښه دوا یمه
زه مستې جذبې دسمسورتیا لرم ✻ رنځ د شاړو مځکو ته شفا یمه
ژوند ښې ذېرو حو ته قطرې زما ✻ هم د وچ ډاګو نو مسیحا یمه
زړه کښې مې دمیني درګوهر لرم ✻ وچوتورو خاورو ته کیمیا یمه
درس د ټیټوپاس دی مدوجزر مې ✻ ساز د زیرو بم کښې په نڅا یمه
کارمې پر مختګ دی بېرته نکرځم ✻ لو یه مدرسه دارتقا یمه
وایمه سندرې د (فنا) د شعر ✻ ژوند د ساکښا نو ته بقا یمه

زېړی ګلونه

معجزې ته خپل حیران یم ★ پسرلي کښې زه خزان یم
زه د شمعې د سرتاج یم ★ پتنګا نو ته معراج یم
کاپر ګل یم درپه در زه ★ پرستش کړمه د لمر زه
د ر نځور د درد شا هد یم ★ د مین د رنګ قاصد یم
ښه روښا نه مې رڼا ده ★ که دچا ستر ګه بینا ده
د ښر شم د ګلوبا غ یم ★ د غریب د کورڅراغ یم
زه په تور و شپو چمن کښې ★ یمه بله ډیوه بڼ کښې
د (فنا) د شعر لمبه یم ★ زه د سر و زرو ټوټه یم

خوږ انار

زه خپله پیاله کښې خوږ شربت لرم
ډك او زخمي زړه له محبت لرم
څوك ندی خبر دزړه په حال زما
سور په وینو بنه رنګین سیرت لرم
نوم چه مې ایستلی په مېو کښې دی
زه د سرو د انو بنه جمعیت لرم
زه داني داني ګلګو نو او بنکو کړم
ځکه نو داغي داغي فطرت لرم
ډك چه مې زړګی دی له غمونو نه
زه دډکو زړونو مصیبت لرم
پوښ کښې مې ځان بنه په آب ساتلی دی
زه له زما نې ځیني عبرت لرم
ځان مې پټ ساتلی په پردو کښې دی
نه یمه بې شرمه ځان له پټ لرم
ظلم په مظلوم زخمي ځګر کړمه
زه بې رحمو زړونه شکایت لرم
پوه شه اې (فنا) زما د زړه په راز
راز مې خپل ساتلی خوږ طینت لرم

مڼې ته

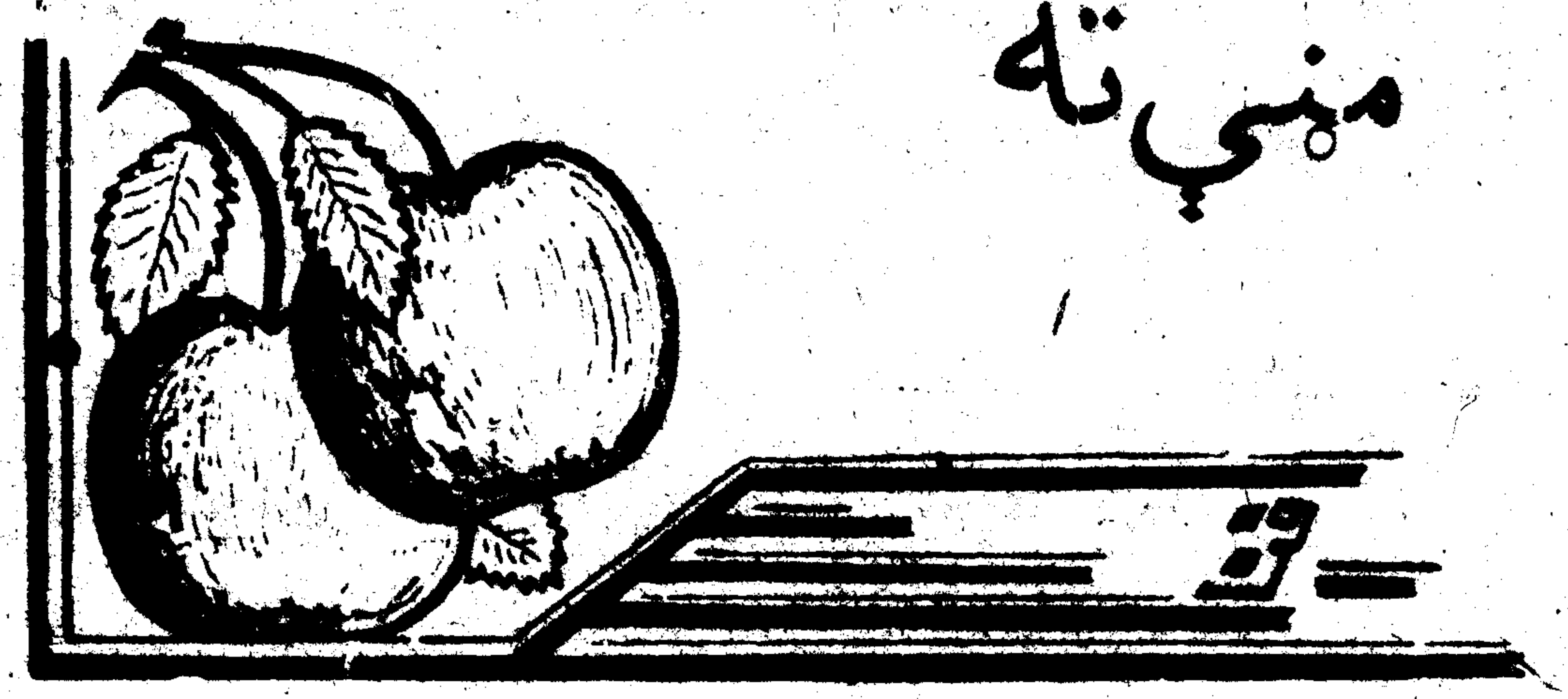

نن مې بيا دخولې او به خوږې خوږې شي
چه په زړه دا ستا شيرين خوندا ی مڼې شي
جوړ وی جشنو نه بڼ کښې شګوفه ستا
هم منظوره خاص وعام ته ده مېوه ستا
خوږ رنګين او درد لمند زړه لرې شفايې
چه د زړو نو تقويه ته ښه دوايې
د ورنګې ستا لری ډ ېرې معنی ګانې
د شاعر په ياد وې ماجرا ګانــی
د شاعر دزړه پشان ګلګون پر خون يې
درنځور شاعر پشان زيړ وزبون يې
په ظاهر که يې دور تګه زړه دې سپين دی
ښه دی پېژ نـم باطن دې ډېر شيرين دی
ستا په رنګ کښې د خو ښي او غم تفسير شته
ستا په غبږ کښې دعاشق معشوق تصوير شته
کم خو نی له لاسه زېړ دی نيم بدن ستا
دمظلوم په و ينو سور ښکاری کفن ستا
زېړه خوا دې د يتيم مخ ښو زلی
ګلالی مخ دې رخسا ر د ناز ولی
بدايانو نه ريات ښکاری را ته ننګ ستا
چه غافل له دی خوارانو نه زيړ رنګ ستا

کم دې نشي دا ښکلا او خو شبويي ستا
تل مدام دې وي مېو ؤ کښي سرخ رويي ستا
شرق و غرب یاورځ اوشپه تیاره رڼا ستا
د شاعر نظر کښي لمر، سپوږ مۍ دنیا ستا
که خوا رانو ته په لاس شي مربا ستا
په زړه پورې خریدار به وي (فنا) ستا

سپين زر

د ښنبي ګله ربښتیا چه ته سپین زری
چه د تورو خاورو سپین ښکلی ثمري
زړه دې چوي ځکه له ډېره بي صبري نه
زمونږ مړي کفن نه درلود خبري
د خوارانو بلها یا نو پرده پوښ يي
د پاکي مظهر يې ځکه تاج په سري
پاك لمنه يي ظاهر باطن دې سپين دی
چه د ستر پاك لمن او سپين څادر يي
چه لباس شي در نه جوړ دراز همر ازشي
بیا د سپینو اندامو نو خوږ همسري
د سپين زړی خواردتن سپينه خامتایي
د سپين سر و سر کښي سپين ښکلي څادري
چه د ژمي سړوشپو کښي واوري اوري
د خوار انو بېوزلو تود بستر یي
خو افسوس چه زمونږ له لاسه ځې ارزا نه
چه وطن ته بېر ته راشي نوسره زري
زمونږ د مړي او ناموس کفن ټيکر یي
د(فنا) دستر ګو تور او دزړه سر يې

کیمیا بوټی

یو سپین ږیری بوډا ډیر ضعیف ناتوان و
د طمع سره ژوندون ورته ډیر ګران و
د اغزی د ښت و بیدیا سره یې کارو
تل مدام به د سپین ږیری دا روزګار و

اصطلاح سره بوډا با به خارکش و
غیرتی و باهمت او زحمت کش و
لور او پری یې را واخیست لاړ بېدیاته
یوه ورځ بوټو اغز و پسی صحراته

په بېدیا کښی بنه ګرمی وه سره غرمه وه
کاڼی بوټی خاوره مځکه بنه تودوه
ځوځ اغزی بوټی یی ور ټېل بېدیانه
یو لوی پېټی یی راجوړ که شاو خوانه

له ډیر کار او ګرځېدلو نه ستومان شو
د ځوانۍ قوت او عمر په ارمان شو
د پېټی سیوری ته کښینا سته ستومانه
پیاز سکړک یی نوش جان که بنه پړیمانه

د اغز و پېټی په ښار هی شو بنارته
مازیګر ستړی ستومان راغی بازارته
په پیسو یی اغزی خرخ کړه یو دو کان کښی
بریالی شو د همت په امتحان کښی

دې بوډا ته هر اغزی شو کیمیا بوټی
د همت په برکت د طلا بوټی
د (فنا) نظر کښی کار زحمت طلا ده
هر اغزی و ۲۰ بنه او بوټی کیمیا ده

دغنمووزی

د جنت د ښکلې ونې خوږ ثمر وم
د دنيا له شرو شوره بې خبر وم
د شيطان په شر اخته بشر آدم شو
چه دادومره سر گردان په ماعالم شو
د دانو د معما مې دا تعبير دی
چه انسان د نفس په لومه کښې اسير دی
کرل شوی زه په لاس د يو بزگريم
زه د گرانې خاورې پاك او گران ثمريم
په سختۍ خوارۍ تودوخه کښې د لمر بيا
رېبل شوی يم په لوردخوار لو گر بيا
د غذا په نامه هر وخت مکرم يم
دسترخوان دخوار بډای کښې محترم يم
بياد فخر تاج په سر کښې د امير شوم
په بې طمعه او پاك لاس د يو فقير شوم
سلطنت کښې ښکلی تاج زه دباچا يم
په غربت کښې زه روزی د خوار گدا يم
زه هم خاورنه پيدا يم چه ممتاز شوم
د شاهانو د سرتاج او سرفراز شوم
چه منظور د ټول جهان شومه خاکسار يم
دانسان خدمت کومه چه تاجدار يم
بی نشان به (فنا) در کړی نشانو نه
که بشر دپاره وکړې خدمتو نه

د مچمچی ناره

د هر نیش د پاره ځان له خاصیت دی
نوش زما په نیش کښې ایښی طبیعت دی
د موذی رسېږی زیان دخیر خواه ګټه
د لړم چیچل زما شیرین فطرت دی
سودوزیان دی د نیت پورې تړلی
نیك او بد دې د عمل دوزخ جنت دی
حدای که څه هم دی دتولو خو نظر یې
په مسلم رحمت کافر باندې نفرت دی
دباران څاڅکی په هر ځای کښې یوشان وی
د لړم په نیش کښې زهر زما شربت دی
د هر طعم په طمع مه اوسه چه خوږوی
تریخ او تریو می خوش یې خونده هم لذتدی
نفس مې پاك دی له مرداروچه ګبین کړم
مادګل په عطر وکړی قناعت دی
په اخلاص مونږ وفادار دخوږ نظام یو
خپل باچا سره مومینه محبت دی
که خپل حق او نیك مرغی غواړې تلاش کړه
دزحمت غیږ کښې آرام کړی راحت دی
اتفاق نه مو ګبین دی پیدا شوی
که هوښیار یې تا ته لوی درس دعبرت دی
دژوندون معجون له غم خوښی ترکیب شو
ځکه تریخ دی مرګ که څه هم حقیقت دی
چه ترخې خوږې خبرې تل مدام کړی
پښتنو ته دا (فنا) هم غنیمت دی

چینه

داخلاص او صفا جام کښې خوږ شربت یم
زه په دښت پید یا اوغرو کښې لوی نعمت یم
د یرمې خو ښ دی د منګیو قطارونه
محوه کړی یم د پېغلو سنګا رونه
له رڼو خوږو او بو ځینی ډك جام یم
د خوبانو ښه همراز سحر ما ښام یم
شاوخوا کښې مې، د ښو پېغلو نخاوی
د خوږو خوږ و نغمو خوږه غوغا وی
پېغلی ګوری مخ زما په هنداره کښې
زه کومه تما شی دې ننداره کښې
چه په سرو شو نډ ولا سو مقا بله شم
بیا نو ډکه د شرابو سره پیاله شم
زه د دوی د غیږ تصویر په غیږ کښې اخلم
د کږو زلفو ځنځیر په غیږ کښې اخلم
ښکلوم زه تل رنګین رنګین لاسونه
لندوم ښایسته مخونه لباسونه
عاشقانو ته ښه ځای د انتظار یم
مینانو تو محل د پاك دیداریم
اوریدلی مې رازونه نیازونه
مالیدلی یارانې او ډیر نازونه
غاړه کیږی زما غاړه کښې یاران تل
مروراو پخلا کیږی مینان تل
ډکو ی چه په نخرو نخره منګی خپل
زما خوله اوبه ا وبه شی خورم زړګی خپل
مانه لاړه شی پرمایې پروانشته
ای (فنا) په زما نه کښې وفا نشته

منګی

چه له چینی نه ډکوی په نخر و یار منګی
نو ځای لری که چېری وکړې افتخار منګی
ته چه له نازه دمین په مرګ پروانلرې
څنګه دې ایښی په تندی باندې دا خوار منګی
شوم د غمونو سره غېږ په غېږ له ډېره غمه
نن چه می ولیده په غېږ کښې د دلدار منګی
اې عزیزا نوکه زه مړ شوم زما په قبرکښېږدې
یوه ټوټه د لحد نښه په یادګار منګی
خود به یې پېغلی په تخرګ یا په تندی ګرځوی
د تواضع په اور چه وسوزېد خاکسار منګی
او ښکې یې تویې شوې د پېغلې د سینې له پاسه
لږ معلومېږی محبت کښې ګرفتار منګی
دې نه خبرۀ چه خوبان بی په تندی ګرځوی
نو ځان ستی که د سکرو ټوپه انګار منګی
دسپینو لېچو په غاړه کښې ډېر عیشونه کوي
د زړه منګی دې راته ماتکه پدې کار منګی
زه د یوې تراخې خبرې په ارمان پاتی یم
ته ښکلوې سرې خوږې شونډې وار په وار منګی
پېغلی مدام څکی په سروشونډو ستاله خولې نه او به
نو د شرابو پیمانې دې تانه جار منګی

زه دپستو نریو ملاؤ ډیر هوس لـرمـه
کاشکې زر خاوری شم چه جوړ کړی را نه یار منگی
هر ما ز یگر دمستو پیغلو قا فله کښی (فـنـا)
بخت و طالع ته گوره څنگه شو سرد ا ر منگی

طبی نباتات

بیشکه لوی ښتن مو ډیر کریم دی ❖ دی حقیقی شافی او لوی حکیم دی
بې او چمن کې جوړ روغتونو گوره ❖ دښت وبېد یا کی درملتونو گوره
په ځینو بو ټو کښې تاثیر دشفا ❖ ځینو گلانو کښې اکسیر دوا
جام دگلونو کښې شهدو نه پراته ❖ داغزی نیشکې هم زهرونه پراته
په تورو خاورو کښې کیمیا وگوره ❖ په هریو بوټی کښې د واو گوره
دطبیعت غیږ دې روغتون دی فنا ❖ چه مرگ علاج ستا د ژوندون دی فنا

چرس

د گلو بوی مې خما رونه لری ☆ عطرمې ز هر آزا ر و نه لری
مضر یم ژوند او دصحت د پاره ☆ دبسمن دننگ او شجاعت دپاره
زه دخپل دوست سره دښمن یم مدام ☆ هریو آشنامی زرخرید دی غلام
زه عقل و ذهن د جنون د پاره ☆ بربادی غواړم د ژوندون دپاره
مانه پرهیز وکړی مضر نبات یم ☆ دژوند دښمن دبدبختی ممات یم
راشه که غواړې نندارتون وگوره ☆ د لیونتوب دژوند افسونو گوره
زه په لوگی کښې ډیر کیفونه لرم ☆ هره غوزه کښې عالمونه لرم
چرسی پرواز کړی اند یښنو کی زما ☆ سپوږمۍ ته خیږی په نشو کی زما
ډیر و فاداره عملیان لرم زه
(فنا) لیلا یم لیونیان لرم زه

یو وزی انګوریم

یو وزی انګور یم نمونه د جمعیت یمه
ډیر خوږ اتفاق لری دانې زما ملت یمه
ډکه پیمانه زما د مینې له خوږو ځینې
ټولوته منظور د شیرینۍ په برکت یمه
بې مې میکده ده دشربت ډکې پیالې په‌لاس
ډیر ښه خوږ شربت لرم ساقی د طبیعت یمه
ډکه ده ښیښه زما خمار مستی او کیف ځینې
لویه مدرسه دکائناتو د عبرت یمه
ډوب به‌شي سیلاب کښې دخمار او د نشو زما
زه په مدو جزر د او بو کښې کیفیت یمه
تېرشه له خودۍ ځینې که غواړې معجزې زما
اوریمه اوبو کښې دمستۍ سوز حرارت یمه
کیف مې جوړوی وحشي حیوان اهلي انسان ځینې
یو څاڅکي اوبه لرم خو هومره لوی قدرت یمه
پاک ندی انسان چه جوړوی له مانا پاک شراب
اصل زما پاک دی دپاک خدای ښه خوږ نعمت یمه
جوړه میخانه او خمخانه مې دزاهد کړه
زه هم یو مخلوق دپاک څښتن یم عبادت یمه
ښه په صدق خدمت کوی میوه‌مې انسانانوته
زه شیرین ثمر دکار زحمت او زراعت یمه

هلـــه‌په مزومزوخوندونو (فنا) کیږمه
کله‌چه‌دسرو شونډو پیاله کښې خوږشربت‌یمه

دام او دانه

دخیالونوپسرلـی وښه هـوا وه
شیـن چمـن بڼو بوستان لویه فضاوه
په دې بڼ کښې‌ښې‌مېلې‌چرچې یارانو و
ښې مېوې خـوږې اوبه هر رنګ ګلان و و
یومارغه و په دې بڼ‌کښې ښه خوشحا لـه
دماښـی پشان یی ونو کښـی وه جا لـه
بوټـی غوښـې به ددې مـارغـه خـوراك‌و
خـوږې‌سرې ویـنـې اوبـه‌دده‌دخښـاك و
دامارغه به ګل خوږی نـورې دانـی هـم
بد لو لی بی د خپل بڼو جا مـی هـم
یوزیرك صیاد راپیښ شو په دې بـڼ کښې
د مرغانو دام یې کېښود پـه چمن کښې
له قضا نـه د ا مارغه په دام کښې ګیرشو
د صیاد سره قـفـس کښې بـیـا اسـیـر شو
د ا مارغه‌نه و خایـن او رشـوت خـوارو
دده بـڼ مـاڼـی ژوندون حـرام مـردارو
دا دانـه د خـیـا نـت رشـوت دانـه وه
دخـایـن دښـکـار د پـاره بهـانـه وه
دا صـیاد نـه و قـانـون او عـدالـت و
دا قـفـس نـه و زنـدان او اسـارت و
نه دانه وه اې (فنا) نـه دام حلقـې وې
د خا ین په د واړو پښـو کښې‌زولنې و ې

بندی کوتره

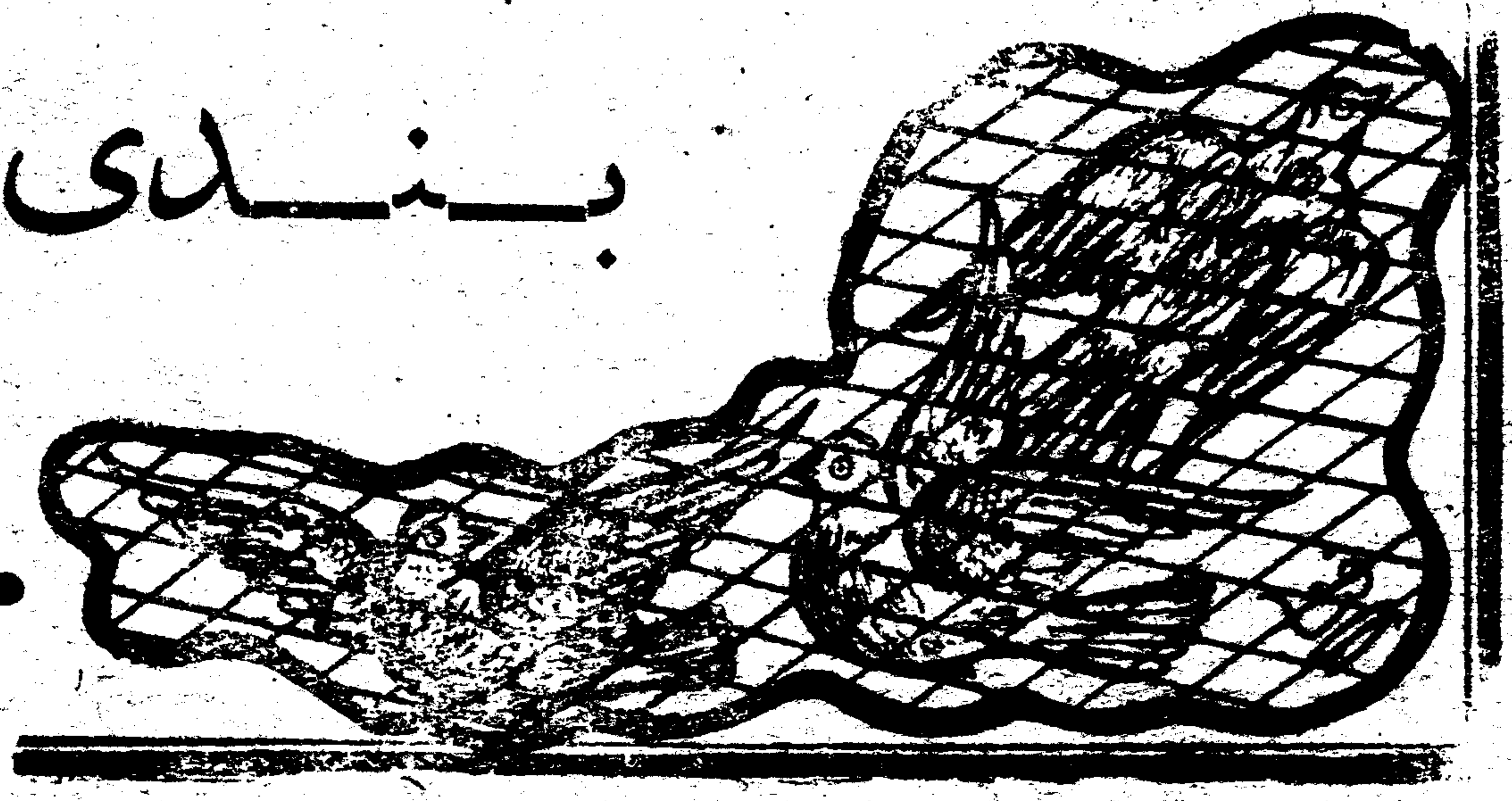

چه ستا د پښو د زنګ آواز واو رمه
د زولنـومـې شر نـګهار یـاد یـږی
ته هم بندی یې دانسان په‌لاس کښی
ځکه خو نخوازه استعما ر یاد یږ ی
خدایز و کو تره ستا د حال په‌لید و
په جیلخا نو کښی مې احرار یادیږی
چه واورم ستا خوږ روح پروره غمبر
د محبو بې شیر ین ګفتا ر یا دیږی
چه ستا ر نـګینې ښکلې ښې ګـورم
نومـې د ښکلی یـار سنـګا ر یادیږی
چه‌نوم‌دې واخلم اې نیک مرغه مارغه
د آزادۍ رو غـې ر و یبا ر یـادیږی
تـه مې استا ځی شه پیغام مې یـوسه
چه د (فنا) خوا خوږی یـار یـادیږی

داوریا زمزمه

سپینه واوره (فنا) سپین او یاسره زروی
خوږلی طوفان سیلاب ،خطر ، ضرروی
دباران څاڅکی دخدای رحمت باله شی
څـه چه اوری خـدای به کړی مقرروی

داهم يو خيال

په مستو ميو مسته مستي سره پيداشي
يوشين چمن ته راشي او شنه شي په خنداشي
وفا په وعده وكړې زما د زړه طبيبه
رنځور د انتظار ته د درد او رنځ دواشي
كزې دګلو څانګې داستاپه احترام شي
ګلرخې ته مشغوله دګل په تماشاشي
دګل د بوټو شاته ما ځان وى غلى كړى
ناڅاپه زه پيداشم لز شانتي وارخطاشي
باطن كښې بنه خوشحاله ظاهر كښې لز ملاله
په نازاوپه غرورډېرزمالورى ته راشي
ته وګورې سپوږمۍ ته زه وګورم ستا مخ ته
زه هم په تماشاشم ته هم په تماشاشي
زه هيله دربنكاره كړم ته ډېروكړې نازونه
يو څو شيبې جنګي شي يو څو شيبې پخلا شي
حيران شم چه دا څنګه يو ځل شي مهربانه
ستم ځينې جلاشي وفاسره آشناشي
د مينې په دنيا كښې سلطان اوملكه شو
خمار له بې خوبۍ نه رنګينه له حيا شي
سر كښېږدې زما غېږ كښې تسليم دپاكې مينې
له سره تر قدمه يوه ټوټه وفاشي
ګل توى شي ستا په غېږ كښې ته اوسې زما په غېږ كښې
زه ستا دعشق (فنا) شم او ته راته ليلا شي

میوه

دبادام په څیر سوری سوری ړوندبه دی
هغو سترګو کښې چه شرم وحیا نشته
د کور په کور کښې جوړ شیرین محفل دی
خو یاران د زمانې کښې وفا نشته
د ګیلاس ګیلاس کښې ښه خوازه شربت شته
خودزړو پیاله کښې صدق و صفا نشته
د فلک له لاسه شین دناک غمناک زړه
چه د نرخ بازار کښې ولې بقا نشته
د سرو شونډو په عناب صفر اما تېږی
دمین تندې ته بله دوا نشته
بهی نلری زېړ رنګ ستا اې رنځوره
ناک مڼه د مخ اوزنې (فنا) نشته

دپښتونخوا دغرونو آواز

زیړو سرو ګلانونه لمن کښې ګلستان لرو
ډېر ښه رنګین بڼ یونه مالیاراونه دهقان لرو
ښې ښې منظرې شنه چمنونه اوباغونه ډېر
شاو خوا دروکښې دریابونه مست روان لرو
غټې جګې ونې ځنګلونه بوټې هر رقم
ګل لرو اغزی لرو غاټول او ارغوان لرو

دوبي كښي هم واورې وى زمونږ په جگو خوکو کښي
ځکه پسرلي کښي مونږ هم ژمي هم خزان لرو
روح تازه کوی مدام هوا دسردرو زمونږ
پی غوندې ښې پاکې اوخوږې اوبه روښان لرو
هر کله وی خلاص زمونږ دميني غېږ کېږ ديوته
هم د مستو پېغلو ښو ځلميانو ډېر خوبان لرو
لوی لوی گړ نکونه مو دعزم او ثبات نښې
تل چه کوی لوبې د شاهين سره زرکان لرو
ډکه له هيبت و پرې نه هره مغاره زمونږ
پام کوه غليمه چه زمروغوندې غرڅان لرو
يو د زمانې دتغيير او تحول شاهد
زړوکښې حکايات اوروايات گوره بې‌شان لرو
ډېرې حادثې ماجرا گانې موليدلي دی
ډک د زمانې د تاريخو نو لوی داستان لرو
تيزې موټر اوسه دی رنگينی د غليم په خون
خاورو لاندې ډېر دوطن لارکښي شهيدان لرو
ډک له‌سر لوړه او افتخار ځينې تاريخ زمونږ
هرې تيزې شاته مرچلونه نما يان لرو
ننگ او غيرت روزی شامدام آب و هوا زمونږ
تاج يو مونږ دمحکې ننگيالي ځلمي ځوانان لرو
درس د عظمت شان وشوکت دی جگواله زمونږ
نه يا ستو مغروره پر سر لاره د کاروان لرو
کله به تر سره شي آرزو هوس ارمان زمونږ
زړوکښې ډک کانونه‌دياقوت او د مرجان لرو
داچه اوس د شعر په خوږه ژبه ستا يل شوی يو
مونږ ځکه (فنا) دردمند شاعر او ترجمان لرو

خاوره

توریمه په رنگ خو سره لعلونه سره گلان لرم
غېږ کښې د شیرینې او لیلا پشان خو بان لرم
یوسر کښې مې بن بوستان اوشنه شنه چمنونه دی
بل سر کښې مې وچ دښت و بېدیا او شاړ ډاگونه دي
ځان که دې لږ خوار کړ زه به جوړ در ته گلزار شمه
زه که دې له یاده ووتم نو به خار زار شمه
لاس دې کړه تنها کې ځان خولې چه زه آباد شمه
وکړم پر مختگ نړۍ کښې ډېر په ښه نوم یاد شمه
سر له مانه جار کړه ومې ساته له دښمن ځیغې
لاره کښې د ننگ ناموس وپر یږه مه کشتن ځیني
مانه پیدا شوی یې (فنا) زه ستا جوهریمه
مانه کم نظر مه کوه گنج د سیم او زریمه

تیږه

دخوبانو زړه په ما باندې تشبیه شی
لېونی قیس ته باران زما لیلاده
چه په سرو وینو گلگونه شمه هله
له گوهر اولعل نه جگه زما بهاده
دوطن په خپواکې کښې لرم برخه
مجاهد د پاره جوړ سنگر زماده

د ځوارانو حال ته ځير شه اې بډايه
چه يې ستاپه‌دروازه کښې شور غوغاده
که نه ستامانۍ به رنګه کرمه پوه شه
چه ولاړدې دماڼۍ تلداوپه‌ماده
زه په تله کښې مقياس دکم او زيات يم
حق باطل کښې عدالت زما معناده
زمرد لعل و ياقوت زمانومونه
زماغيږ کښې لاجورد او هم طلا ده
(فنا) واخله مانه‌ډېر بنه کلک درسونه
چه پوهه مې د ثبات عزم دنياده

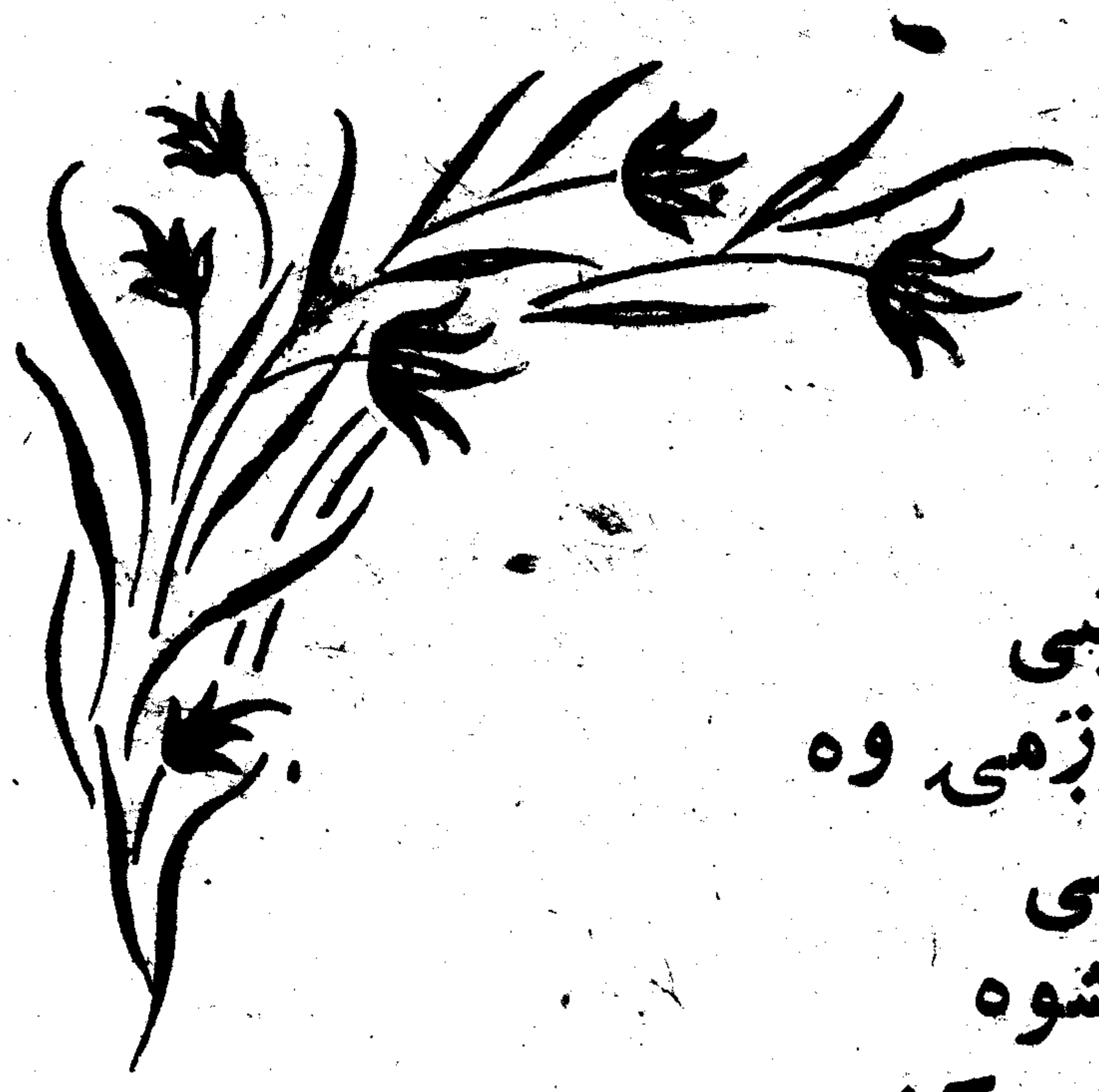

کوچۍ

له‌حيااوشرم‌ونازه ډکه پکه
لکه ناسته چه‌وی ناوې په ډولۍ کښې
دکميس پاولۍ يې ستوری مخ سپوږمۍ وه
ځليده اوبريښيده توره کېږدۍ کښې
يابی‌وريځ دتورګاګل په‌مخ خوره شوه
يابه‌وه کېږدۍ رڼسانه ډې سپوږمۍ کښې
بې حياوزمه به‌ورغله کېږدۍ ته
ځان بی واچاوه دناز غاړه غړۍ کښې
په زړګی کښې يی اوربل دپيغلتوب‌و
ناقراره دځوانۍ په بی صبرۍ کښې
د هوس هيله ارمان سره مشغوله
تاوېده را تاوېده به په مستۍ کښې
شوه ناڅاپه د (فنا)له خيا له پټه
دکېږدۍ پرده يی‌ولوېده سېلۍ کښې

آسماني پيغله

ته دشپې ناوې يې دې لوېي فضا کښې
را روانه يې په ناز ستورو نڅا کښې
لکه نجل په ناز غرر و او په نخرو ځي
شه سنگينه په تکمين او په ورو ورو ځي
هسې ښکارې د شاعر دخيال نظر کښې
لکه پيغله چه ښکاره شي سره زر کښې
خوارغريب شاه وگدا دى خريدار ستا
نه ولور دى پاکل شوې نه رو يبار ستا
کله بدر او محاق کله هلال شي
يا د سپين مخ تورو ورو ځو په مثال شي
د محاق څادر نه نيم مخ را ښکاره کړې
لکه پيغله پلو لاندې ننداره کړې
د خمار او کيف نه ډکې تماشې ستا
خورې بحر وبـر فضا کښې پلوشې ستا
کيفيت د پاکې مينې ستا رڼا کښې
د ښايسته حسن جلوې دې تماشا کښې
د خوبانو په مثال کله کېداى شي
د دلبر سره مې سيال کله کېداى شي
نه دې پوزه نه دې غوز نه دې شين خال شته
نه دې يارغوندې ښايسته ښکلى جمال شته

★نه دي سري سترګی★خماري نه سور★شال شته★
نه★دي ناز او★د کږو ګتو★کمال شته
خو★بیا هم د یار★تسل کړم په★د یدار ستا
د زړه★چاک ګنډم★د وړانګو په★هر تار ستا
نه ظالمه★ستمګره★نه خو★نکاره
له خوبانو★ځیني ډېره★وفا★د اره
د فراق شپه★کښی دي وړانګي★سري لمبي★دی
★پلوشي دي زخمی★زړو نوته★بر چي دی★
دو★صال دشپي★څراغ تر★صبحدم یی
دمینو★پاك محرم★همراز★همدم یي
اي دښه★حسن او★رمز و راز★خاوندي
اي دکیف★الهام تاثیر★اعجاز★خاوندي
معجزه دي★ر ابنکاره★شق القمر★کښی
ننوتی یی★ګر یوان د★پیغمبر کښی★
★ستا له نوره★ډك د میو★پیمانه شی★
ستو★ری ستا د★مخ په شمعه★پروانه شی
ډکوي★ د خیبر★لار سپینو★شید ونه
جوړوي★د کیمیا★بوټی له★اغزونه
تا لید★لی دمستا★نو پیمانی★دی
تالید لی★د ځوانانو★جبل خانی★ دی
تا لیدلی★په سرو وینو★شهیدان★دی
★تا لید لی★مظلومان او★ظالمان دی★
کله★پټه شی★د ور ېځو په★څادر کښی
یا★غاړه شی★د ناروغ سره★بستر کښی
زېړه★ښکاري★د شرم د ګلو★باغ یي
د غریب★د لار د خوار★دکور و★څراغ یي
ستا څراغ★د مظلومانو★سره مل★دی
★ستارنا★کښي نه رهزن★شته او نه غل دی★

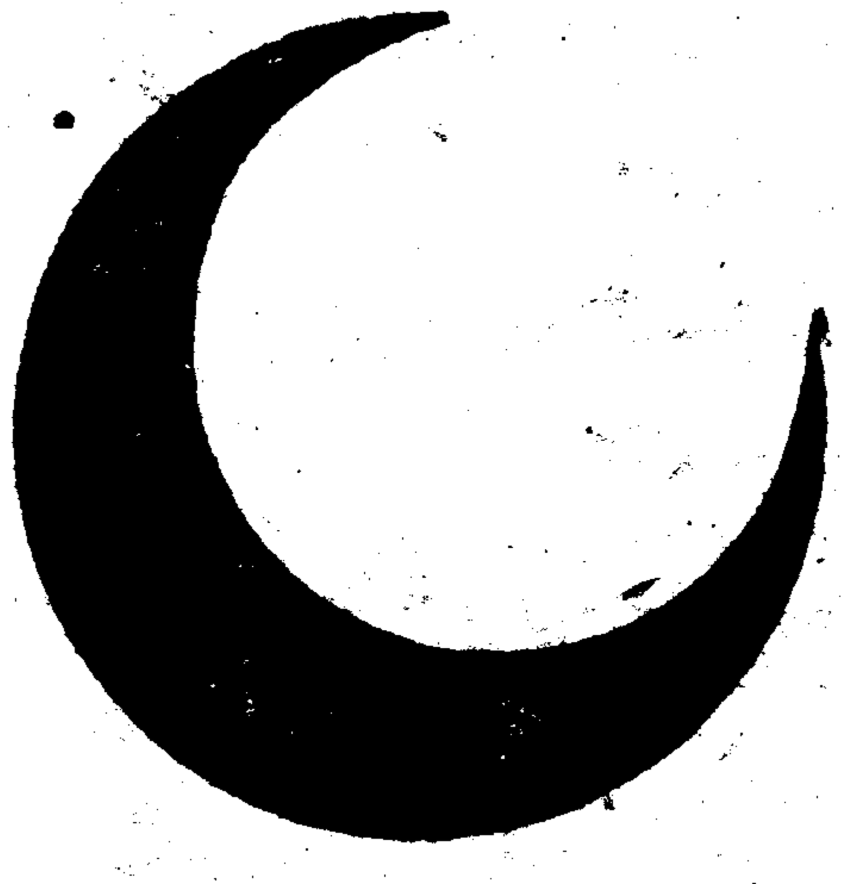

اې سپوږمیه ته دسپینو زرو جا م یې
دغریب بله ډیوه تیاره ما بنا م یې
په یوه سترګه ټو ل ګورې یې حق بینه
ځکه یې د ټولو زړو نو کښې شیر ینه
دمجهو لو موهو ماتو لوی جهان یې
د بشر له شره اوس لږ په امان یې
شرق و غرب سره آ رزو ستا د و صال شته
ستا په سر نړۍ کښې شور او قیل و قال شته
اې سپوږمیه څوار لسمه شپه دې ستاوی
باوفا څوارلس کلنه دلربا وی
د نسیم د چلېد لو خوږ آواز و ی
په سا حل کښې داوبوخوندو رسازوی
نه جفا ژړا بیلتو ن نه انتظاروی
نه سوداغم اندېښنه وی نه ا غیار وی
پسرلی وی نیمه شپه وی او (فنا) وی
پاکه مینه کرشمې وی ناز خنداوی

او ربشې

زه بېشکه دغلو د ا نو امیر و م
چه خوراك د هر مسكين او هر فقير وم
مدر سه دېند عبرت مې افسانه ده
معما د قنا عت ز ما د ا نـه
دانسا ن د نفس د پاره لوی غلیم وم
حیوانی شهوت دپاره لوی حکیم وم

ډیر تو پیر دي پید اشوی په جهان کښې
حیوانی فطرت غالب شو په انسان کښې
زه پخوا ومه خو راك دانسا نا نو
خوروی مې اوس انسان په بو دګا نو
دغوایانو دپښو لا ندې یم غوبل کښې
اوس د خروتوبره کښې پروت یم هرغوجل کښې
زماشرا ب پیری ګا فر په سیم وزر نن
مسلما ن را ته په کمه کړی نظر نن
زه دفقر خاکساری ته کیمیا یم
(فنا) ر نځ د حرص و آ ز ته بنه دوایم

سپین زیری مالیار

یارانې مې دبلبل او ګل لیدلی ✲ سې نغمې مې د مرغانو اور یدلی
صبا یې به کرځیدم دګلو خوا کښې
لور رمبې به مې هر کله وپه ملا کښې
له اوبونه مې اخیستې دصفا د ر س
له بلبل نه مې اخیستې دوفادرس
د سپو ږ مې دشپو لذت مې نه هېرېږي
د خوږو مېوو نعمت مې نه هېرېږي
ما غاړه غاړه لید لی ډېرې ځا نګې
ما لیدلی د سپوږ مې زرینې و ړ ا نګې
دلمرځرك په ژبه دا اقرارمې یاددی ✲ دشبنمودنیستې قرارمې یاددی

زما لاسونو پښو کښې د پراغزی دی تللی
د پراغزی ما په اغزیو دی ا پستلی
بارانو نو د پر ژ لی دی صحرا کښې
ما څوځان اغزی ربېلی دی بېدیا کښې
چه یاد پزی می د اوبچ او شار د اگونه
د غاټول پشان می زړه لړ ی داغونه
د خوښی سر وغمونه شته هر ځای کښې
هم خندا ځانته ژړا لری په پای کښې
د آبشار و فوارو فریا د ژړا ده
دغوټی دخوښی ژوندیوه خندا ده
مالیدلی دی رنگین ښایسته گلونه
د خو بانوپه اور بل تر لاسونه
مستی پیغلی گرځېدی به په هر بڼ کښې
مینان به غېږ په او په چمن کښې
گلولاندی به وېدی وی نجونی ځوانی
په سینو به یی د پری د گلو پا ڼی
اندامونه می ځنا رغوندی لړز پزی
د شبنم په څیر می او ښکی را تویږی
ضعیف شوی نور دستر گو کم می زور دی
په څراغ دزړه کښی بل دمینی اور دی
دسپین گل پشان می زیره شوله سپینه
خوځو انیزی زما پس ته پس تمینه
پسرلی کښی (فنا) شین بڼ او بوستان دی
پرما و اوره اوری عمر می خزان دی

دشکوفي جشن

شکوفي دطبیعت شهکار هنرېي
ته د څا نگو په افق کښې سپین سحرېي
دماشوم په څېر دښاخ زانگو کښې زانگي
گوشواره‌يي ته‌دښکلې پېغلې څانگې
ستا په‌گل کښې‌دځواني پېغلتوب نازنشته
په ښکلا کښې دې دعشق اومیني‌راز شته
تل په‌تاوي ښکلي څانگې‌مرمرېني
لکه خیال سره غاړه وي لېچي سپیني
يي د لښتوپه سینې کښې مرغلرې
سپیني‌غاړې ستا امېل ته منتظرې
دگلپاڼو تويېدل دې يوطوفان دی
دگوهراو مرغلر وجوړ باران دی
لکه سپین زرلاس د څانگې نه‌تویېږي
د چمن دپېغلوبوډو پښو ته لوېږي
په تا جوړه ېې کښې جشن چراغان شي
ډېر خوبان دې په‌ښکلا مین‌حیران شي
غوړوکې ته دښکلا سترمظهر يې
چه دپېغلې څانگې سپین‌ور ښمین څادرېي
رسېدلې دښکلا په لوړ معراج‌يې
چه دناوې دلاس گل او د سرتاج يې
ته په څانگو کښې خیالي‌ید بیضايي
دبهار ناوې دسپیني‌خولې خندا يي
يادوې ژمې واورینی څانگې‌ما ته
ځیروې مې د غریب دتن خا متا ته

بنه لطیفه اوپسته‌یی لکه سپین لاس
ستا لمن نه‌لیرې غواړم د گلچین لاس
پاك لمنه یی داغ نشته ستا لمن کښی
کاشکی خښ شمه (فنا) ستا په‌کفن کښی

دارغوان مشعل

هره څانگه می د سرو گلو مشعل دی
لکه سرې منگلی اوپه ما کښی بل دی
زه دطور دغره داوریو انعکاس یم
په نکریزو بنه‌رنگین دقدرت‌لاس یم
خو دسرو نو کانو تیغ خنجر می نشته
دهنر لاس یم اغزی ضرر می نشته
پاڼه گل می زمرد یاقوت مرجان دی
دشاعرخیال‌ته می څانگه د جنان دی
تل دغرو دامان په ماباندې رنگین وی
خونه زما لمن نا پاکه او ننگین وی
زما لمن‌ته دگلچین نا پاك لاسونه
نرسېزی یم دغرو باننگه نجو نه
تشبیه‌نکرې زماڅانگه په‌خونین لاس
یا دظلم په سرو وینو کوم رنگین لاس
که می وپوښتی (فنا) څوك په قیامت کښی
لاس به پورته کړم ناحق خون شهادت کښی

دوربښمو چنجی

دتوت پاڼه‌می خوراك دی چه‌نبات دی ✲ دوربښمو په‌کفن کښی‌می ممات‌دی
دوربښمو په‌چنجی مشهورحیوان یم ✲ انسانی خدمت‌ته‌جارز ماحیات‌دی

د شبنم مرغلري

اې شبنمه دلاله جام کښې سیماب یې
دغوټۍ پیا له کښې عطر دګلاب یې
ستا هنداره کښې صفا نور او ځلا شته
پر ځې ستا په توري شپې کښې هم رڼا شته
ته دګل په مخ خولې دشرم اوناز یې
هم دآب هم دآ بر وسپیڅلې راز یې
د شنبلې په تېره څوکه هسې ښکاري
لکه اوښکې وی بڼو باندې ولاړې
داغزي په نېش کښې جوړ دزهر افسون یې
په ساغر دګل کښې خوږ شربت میګون یې
هسې ښکارې دشنبلیو شین چمن کښې
پا ولې داره شین بخمل دپېغلې تن کښې
ته صدف یې دسپین غاښ خوله دغوټۍ کښې
یې دستور و ګوشواره غوږ دسپوږمۍ کښې
تورو شپو کښې دچمن شین فرش آسمان ستا
مرغلرې او الماس ږلۍ باران ستا
په نڅا او پټ راځې دشپې چمن ته
بیا په غلا صبایې وخته ځې وطن ته
ته دشپې تورتم کښې جوړ آب حیات یې
خودور ځې بیا وزمه راز دممات یې
د نسیم په وزر الوزې آسمان ته
ته په لمر مینیې ځې د عشق جهان ته
ته چه والوزې دګل مخ شي بې آبه
غوټۍ واړه بې پردې شي اې سیمابه

له پستي نه‌خي دعلوي پاك حرم ته
محوه کېږي له و جوده لخي عدم ته
د حيات اوبه اوهم دمرگ سراب يي
دفاني ژوندون تعبير لکه حباب يي
ته روڼي اوښکي دستورو دژړا يي
درسته شپه ژاړي صبا ته بيا خندايي
اې شبنمه ته دتور وشپو تورتم کښي
ژاړي او ښکي تو يوي دچا په غم کښي
گوندي ستابه کوم يتيم کو نه‌ه يادېږي
چه‌دي او ښکي په دي شپه کښي راتو يېږي
يابه ناوي دوادِه شپه کښي ژړېږي
په‌الماس گوته‌سره زرجبري ودېږي
يي دآب ، آ برو ، حيا او صفاټکي
دذرد مند شاعر د زړه د ژړا ټکي
ستا داني زما د نظم آب و تاب دي
هر يو ځاځکي دي په در گوهر حسا ب دي
په گلپا ڼي کښي (فنا) تـه‌زوړشراب يـي
دهنر اوشعر جهان کښي‌انقلاب يي

★ ★ ★

مرگ او ژوند

طبيعت‌په‌پسرلي کښي ژوندي‌کېږي
بيا په دوبي‌کښي پخېږي لخلمي کېږي
شي‌رنځور دردمندزهير اوزېړخزان کښي
ژمي‌مړي چه دېرناتوان‌سپين‌زيږي کېږي

دبزگرچیغه

د وطن دبن نیا لکی نن ماشومان دی
روزل کېږي ددې خاورې آب هوا کښی
د توبی ژړاباران دخد ای رحمت دی
خو د زهد فصل سوزی په ریا کښی
چه کرېږهغه به رېبی لوی متل دی
دحرام تخم حاصل ، حرام زنا کښی
مزرعه به می سمسوره تل مدام وی
د نیکی تخم کرم دزړو بېدیا کښی
دنیت اخلاص اوصدق احسان بزگریم
دوفا زړی شنیدم دعشق دنیا کښی
دژوندون حاصل څه نه دی بی عمله
د بقا درمن به واخلم په (فنا) کښی

خېشاوه

خېشاوه که داادب بن په قلم شی
نوبه هلته شین زرغون د زړو حرم شی
ای ځلمیه د هیواد دبن ماڼیار شه
باغبره داغزیو له آزار شه
خېشاوه کړه له محیطه خنو خار تول
چه وطن شی بڼ بوستان گل و گلزار تول

ښایي پرې شي د خو درو بوټو سر ونه
چه یې ګټې ځیني د ډېر وی ضررو نه
دنهضت بڼ و بوستان ښه پاك صفا کړه
خطر ناك اومضربوټي ټول امحا کړه

ته کړه پاکه د هېواد دپېشرفت لاره
د ظالم او د خاین له خس و خاره
په برچه که خېشاوه د ظلم بڼ شي
(فنا) هله به سمسور باغ د وطن شي

تمباکو څه وايي

زما پانه د چلم د خولې تاج دی
په لمبو کښې سوزېدل زما معراج دی
په محفلي د يارانو انجمن کښې
لرم ډېر خريداران په هر وطن کښې
د لېوګيو په حلقو کښې مي بنديان شته
زولنو کښې مي پابند ډېر عملیان شته
که څه هم مضر دښمن زه د روغتيا يم
د دوکتور طبيب حکيم د رنځ دوا يم
زه دښمن يم د هغه چه زما مل شي
کوچنيان زما عمل کښې بد عمل شي
له سيروشونډ وخو لګي اخلم چه سيګار يم
پاکې خولې مردار وم که زه نصوار يم
که څه هم زما لوګي نا پاك حرام دی
خو عاقل آزاد انسان زما غلام دی
بد لوم زر په اېرو دامې کمال دی
سوزوم پيسې دخلکو دامې چال دی
لوبې کړم په هوش او فکر د انسان زه
دبشر تميز (فنا) کړمه حيران زه

غاټول

د صحرا دو چوشونو ترجمان یم
غم شریک دلعل یاقوت او دمرجان یم
د ښتو نو تما شا کړم ځگر خونه
دوطن غم په سرو وینو کړم گلگونه
زه له باغ او له باغوانه بې نیازیم
د خونخوار ودر نگینو پنجو رازیم
په ښایسته مخ بد نظر په زړه زخمي کړم
داغ په زړه دوچ داگونو بې آبیکړم
زه دسرو ستر گوداوښکو پیاله یم
په سرو وینو لیکل شوې مقاله یم
تورو خاورو ته بهٔ ور کړ مه سره وینه
په هوس دسر سبزۍ په ډېره مینه
دلیلی دښکلی مخ سره هم راز یم
دمجنون داغی اړمون سره دمساز یم
خال په ښکلی مخ داغی کړم په ځگر زه
د مین د زړه له حاله یم خبر زه
دشهید دقبر سرته بل څراغ یم
دمزار په شاوخوا یې رنگین باغ یم
دزړه داغ مې در نگین زخم تعبیر دی
زما سور رنگ دشهید دروح تفسیر دی

نا روا خولگی، له سرو شونډو گلگون کړم
تو یول دبیگناه خون ځگرخون کړم
د(فنا) دزړه د زخم لوی شاهد یم
درد مندانو ته دده درنځ قاصد یم

قفس

بیگناه ته پاك محل جنت نشان یم
گنهگار و ته دوزخ په دې جهان یم
که مظلوم او بیگناه په ما کښی بند شی
نود دوی د او سیلو آتش فشان یم
د قاتل زانی رهزن او غل د پاره
زه دقید او اسارت نوی جهان یم
یو تور تم یم د الزام په قلمرو کښی
دخاین ژوندی جسد ته گورستان یم
لرم شر تک دزولنو ځنځیر هر گوټ کښی
دخونخوار ظالم دپاره ښه مکان یم
سلطنت یم د یوسف غوندې صادق ته
دخلیل ښان خلیل ته گلستان یم
په تفسیر دمعمامې (فنا) پوه شه
پیژند نه کمې غواړې زه زندان یم

★★★

زرکۍ ته

تا ته چه گو ر مه بهار یاد یږی
د پښتونخوا مځکه کوهساریا دیږی
کله چه گورم د زرکانو ډلې
د مهر یانو سره ښکاریا دیږی
چه ستا د ناز او نخرو تگ ته گورم
هله د یار د ناز رفتاریا دیږی
کله چه ستا ښکلی څېره و ینمه
نو د محبوبې تش دیداریا د یږی
چه ستا نغمې مې غوږ ته ور سېږی
خوږی خبرې د رو یبار یا د یږی
چه په قفس کښې ستا سندرې و اورم
د گنهگار و استغفار یادیږی
ته چه خوږې مستې بد لې وایې
نو مې (فنا) شیرین گفتار یا د یږی

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلچین شاعر

د جمال شا عریم ✲ ځم د خیال چمن ته
✲ ننوزم بیا د حسن او غېږ گلشن ته
ټو ✲ لومه د ✲ ښکلا ښایسته گلان زه
✲ ✲ ✲ جوړوم ځانته د گل نوی جهان زه
✲ دپستې ✲ سینې باغچه کښې گل گلزاردی
✲ د نجلۍ په غېږ کښې موج گل د انار دی
په ✲ رنگینو لباسو نو آراسته ده
✲ د وصال شپه کښې د گلو گلدسته ده
نرۍ ملا ✲ یې گلدسته د سپینو گلو
✲ د ✲ سرو گلو گلدسته یې په منگلو
دا پرسربا ندې ✲ هم ایښې دگل تاج ✲ دی
د ✲ دې وصل د ارمان آرزو معراج دی
زې دستر گوپه نرگس ✲ کښې شراب څمګه
گلا لی ✲ مخ نی عرق د گلاب څکمه
دسروشونډوله گلزار یې ✲ غوټۍ اخلم ✲
دې غوټۍ نه ✲ ښه شیرینه خو لگۍ ✲ اخلم
چه د ناز د نازبو په بوی ✲ مستېږم ✲
بیادعطروبوی جهان ✲ کښې محوه ✲ کېږم
زه (فنا) شاعر یم عشق زما گلشن ✲ دی ✲
زه بلبل یم د گل ✲ پاڼه مې کفن دی

خزان

جسم اوروح ماده معنی یو ځای حیوان شو
عقل او نطق ور سره یو ځای شو انسان شو
دځوانۍ او پېغلتوب ژوندون بهار و
چه دمرگ چپاو پرې راغۍ بیا خزان شو

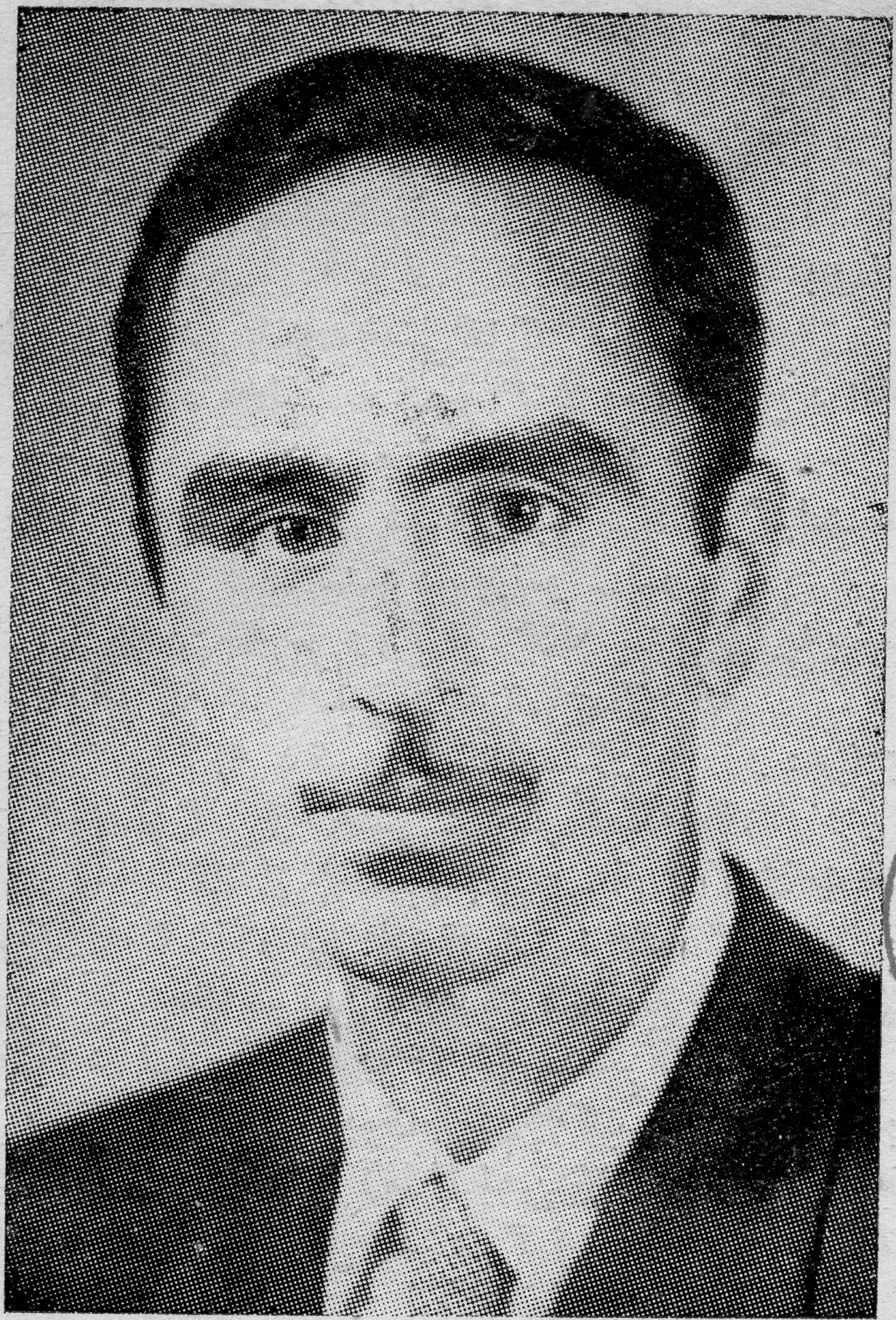

PROPERTY OF ACKU
6185

محمد جان (فنا)

پای

څونړی کښې دژوندون او مرګ نظام شته ☆ دبقا هیله (فنا) سره مدام شته
چه آغاز انجام دي نشته هغه ته یې ☆ بل ضرور دهر آغاز پسې انجام شته

کور ودانی

د ښاغلی قندهاری د دولتي مطبعې د رئیس له هغې ښې او په زړه پورې همکارۍ له کبله چه ددې کتاب د چاپولو په متعلق یې له ما سره کړېده خپله شکریه او دزړه له کومې امتنان د نمانځنې سره هغوی ته څرګندوم.

د ښاغلی چراغعلی دحروفچینی مدیر، ښاغلی ګلاب الدین مامور او د محمدرفیق او سخیداد کارکونکو هغه زیار چه دوی ددې کتاب په ښکلی کولو کښې ایستلی دی دیادونې اوقدر وړ بولم او د دولتي مطبعې دټولو کارکونکو بریالیتوب غواړم «فنا»

د (فنا) نور کتابونه

۱:ـ	ګلبرګها	دفارسی نثرونومجموعه
۲:ـ	د اورلمبې	(نظم)
۳:ـ	چارګل	(نظم)
۴:ـ	پتنګ	(نظم)
۵:ـ	دشاعرخیال	(نثر)
۶:ـ	فریادی شاعر چاپ شویدی	

سمون لیک

مخ	کرښه	ناسم	سم	مخ	کرښه	ناسم	سم
الف	۱۰	تی	ته	ه	۶	زړو	زوړ
د	۴	غوړلیدلی	غوړېدلی	ی	۲۵	رزښت	ارزښت
د	۸	پښرلی	پسرلی	۱۶	۱۳	نندراه	ننداره

(c) ketabton.com: The Digital Library

DE SHAER PESARLAY

BY

M. JAN (FANA)

APRIL 1961
KABUL

دولتی مطبعه

کابل

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library